ORTODOKSİA

Ahlakî ve dinî resale

Müdiri mes'ul MELETİOS LUKAKİS — Mahal idare FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος ΙΓ' — ΚΠολις. — Μάρτιος 1938. — Τεῦχος 3.

Ο ΑΓΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΘΙΚΗΝ ΖΩΗΝ
ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ

Ὁ τραχὺς ἀγὼν διὰ τὴν ὑλικὴν ζωὴν εἶναι φανερός· τὸ ὑλικὸν καὶ οἱ ὅροι τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ εἶναι ἐξωτερικοί. Τὸ «ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου», μεταμορφούμενον μάλιστα εἰς ποικιλοτάτας μορφάς, ὅλοι τὸ βλέπομεν, ὅλοι βαθέως τὸ αἰσθανόμεθα. Εἶναι τὰ ὁρατὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ τῆς βιοπάλης. Τὰ ἀόρατα κύματα; τὰ κύματα τὰ ὁποῖα ὑψώνονται μέσα στὸν ἔσω ἄνθρωπον, στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας; Αὐτὰ τὰ βλέπει ἢ μᾶλλον τὰ αἰσθάνεται μόνον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δοκιμάζει αὐτὴν τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τρικυμίαν, μόνον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται, παλαίει ἐναντίον ὅλων τῶν προσκομμάτων ποὺ ἀμείλικτα ἀντιστέκονται εἰς τὰς προσπαθείας του διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς του ὑπάρξεως. Ὁ ὑλικὸς ἀγών, ἡ βιοπάλη, ὅσον δύσκολος καὶ ἂν ἦναι, ἔχει τὰ διαλείμματά της, τὰς

ἀνέσεις της. Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν εὐγενεστέρων ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν ἔμπρακτον ἐφαρμογήν των εἶναι διαρκής. Ἡ ἐλαχίστη ἀδιαφορία, ἡ παραμικρὰ ἀμέλεια ἀνατρέπει τὰ πάντα καὶ τὸν ἀγωνιστὴν αὐτόν. Χαρακτηριστικὸν τοῦ τοιούτου εἴδους τοῦ ἠθικοῦ ἀγῶνος εἶναι τὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς (Δευτερονομίου) «πρόσεχε σεαυτῷ μήποτε ρῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου γένηται ἀνόμημα». Διὰ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ ἀνεκτίμητα ἀγαθά· «ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα» ἔλεγεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τὸν μαθητήν του Τιμόθεον, καὶ ὀλίγον ἀνωτέρω ἀνέλυε τὰ κυριώτερα ὅπλα καὶ συγχρόνως καὶ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα κατακτᾷ ὁ ἄνθρωπος ὡς σκοπὸν τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ. «Δίωκε δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα» [1]). Αὐτὰ εἶναι τὰ οὐσιαστικώτερα στοιχεῖα τῆς ἐσωτερικῆς εὐτυχίας· αὐτὰ δημιουργοῦν τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην, τὴν «εἰρήνην τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν», ἐκεῖνο δ. λ. δ. τὸ ὁποῖον συνειθίζομεν νὰ ὀνομάζωμεν καὶ πρέπει νὰ ὀνομάζωμεν εὐτυχίαν, προανάκρουσμα τῆς πέραν τοῦ τάφου μακαριότητος. Ἡ κατάκτησις τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν ποτὲ δὲν εἶναι ὁριστική· ὁ τοιοῦτος κατακτητής, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, πρέπει νὰ εἶναι ἄγρυπνος φύλαξ τῶν κατακτηθέντων ἀγαθῶν. Ὁ κώδων διὰ τὴν ὁριστικότητα τοῦ ἠθικοῦ ἀγῶνος κρούει μαζὺ μὲ τὸν κώδωνα τοῦ θανάτου ποὺ χωρίζει τὸ σῶμα ἀπὸ τὴν ψυχήν. Ὁ βαθὺς ποιητὴς καὶ φιλόσοφος Γκαῖτε ᾐσθάνθη βαθέως τὸν ἀγῶνα αὐτὸν καὶ ἀνέλυσε συντομώτατα τὸν χαρακτῆρα τῆς ἠθικῆς πάλης ὅταν ἐχάραξε τοὺς στίχους:

«μόνον ἐκεῖνος εἶναι ἄξιος τῆς ἐλευθερίας
καθὼς καὶ τῆς ζωῆς,
ὁ ὁποῖος εἶναι ὑποχρεωμένος ***καθ' ἡμέραν***
νὰ κατακτᾷ αὐτά».

Nur der verdient sich Freiheit wie das
Leben,
der täglich sie erobern muss [2]),

Ὁ ἠθικὸς ἀγὼν δὲν εἶναι μόνον συνεχὴς καὶ ἀδιάλειπτος, ἀλλὰ καὶ περισσότερον ἐπίπονος παρὰ ὁ ἀγὼν τῆς ὑλικῆς συντηρήσεως. Τὰς δυσχερείας τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ παρέστησεν ὁ Ἰ. Χριστὸς ὅταν μετεχειρίζετο τὴν εἰκόνα τοῦ δρόμου καὶ τῆς θύρας, χαρακτηρίζων τὸν μὲν πρῶτον ὡς γεμάτον ἀπὸ θλίψεις («τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς») τὴν δὲ δευτέραν ὡς στενὴν (τί στενὴ ἡ πύλη!). Αἱ θλίψεις καὶ οἱ κόποι τοῦ ἠθικοῦ ἀγῶνος δημιουργοῦν ἀνέκφραστον εὐχαρίστησιν· ἠμπορεῖ νὰ τὴν περιγράψῃ μό-

---

[1]) Α Τιμοθ. στ. 11, 12.

[2]) Faust μέρος Β. πρᾶξις ε'.

νον ἐκεῖνος ποὺ τὴν ἐδοκίμασεν. Ὅσον περισσότερον κοπιάζομεν διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ἠθικῶν ἀγαθῶν τόσον περισσότερον καὶ εὐχαριστούμεθα. « Ἐκεῖνο δεῖ καταμαθεῖν, γράφει ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν Κύρου Παιδείαν, ὅτι τοσούτῳ τ' ἀγαθὰ μᾶλλον εὐφραίνει, ὅσῳ ἂν μᾶλλον ***προπονήσας*** τις ἐπ' αὐτὰ ἴῃ· οἱ γὰρ πόνοι ὄψον τοῖς ἀγαθοῖς ».

Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, εἰς πᾶσαν στιγμὴν καλεῖται ὁ χριστιανὸς εἰς τὸν ἀγῶνα. « Ἀγὼν ἐστὶν [3]) ὁ παρὼν καιρός, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον, πόλεμός ἐστι καὶ μάχη». Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν καλούμεθα εἰς τὴν ἠθικὴν αὐτὴν μάχην μὲ τὴν ἰδιάζουσαν ἐσωτερικὴν περισυλλογήν. Δύο ὅπλα ξεχωριστὰ μᾶς παρουσιάζει ἡ χρονικὴ αὐτὴ περίοδος· τὴν νηστείαν καὶ τὴν μετάνοιαν ἢ ἐξομολόγησιν.

Τὴν νηστείαν ὁ Μ. Βασίλειος ἀποκαλεῖ « ἀρχαῖον δῶρον » ἀλλὰ συγχρόνως χαρακτηρίζει καὶ « ὡς μὴ παλαιούμενον . . . ἀλλὰ ***ἀνανεούμενον*** ἀεί, ***καὶ εἰς ἀκμὴν ἐπανθοῦν*** » [4]). Αἱ σημεριναὶ μακραὶ συζητήσεις τῶν εἰδικῶν περὶ τῶν βλαβερῶν συνεπειῶν τῆς ἀκαταπαύστου κρεατοφαγίας, τὰ ὑπὲρ τῆς φυτοφαγίας κηρύγματα καὶ ὁ πόλεμος κατὰ τῆς πολυφαγίας καὶ τῆς τρυφῆς ὡς ἑστίας πολλῶν καὶ σοβαρῶν νοσημάτων, αὐτὰ ὅλα ἀποδεικνύουν κατὰ τὸν εὐγλωττότερον τρόπον τὴν σοφίαν τῶν πατέρων καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν γνωμῶν τοῦ Μ. Βασιλείου. « Οὐδεὶς ἐκραιπάλησεν ἀπὸ ὕδατος, κατὰ τὸν σοφὸν Βασίλειον, οὐδενὸς κεφαλὴ (ἐπόνεσε) ὠδυνήθη ποτὲ ὕδατι βαρηθεῖσα, οὐδεὶς ἀλλοτρίων ποδῶν ἐδεήθη ὑδροποσίᾳ συζῶν. Οὐδενὸς ἐδέθησαν πόδες, οὐδενὸς χεῖρες ἀπηχρειώθησαν (κατέστησαν ἄχρηστοι) ὕδατι καταρδόμεναι ». Καὶ προχωρῶν περαιτέρω ὁ μέγας καὶ σοφὸς διδάσκαλος καταδικάζει τὴν τρυφήν, διότι προκαλεῖ διαταραχὴν τῆς πέψεως, ἡ ὁποία ἀνωμαλία προκαλεῖ καὶ τὰ σοβαρὰ τῶν σωμάτων νοσήματα [5]). Ἡ νηστεία ὅταν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ καὶ ὅταν καλῶς καὶ ὅπως πρέπει ἐφαρμόζεται ἔχει εὐεργετικὴν καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἐπίδρασιν. « Ἡ νηστεία τὴν ψυχήν, ἐκήρυττεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, εὐτονωτέραν ἐργάζεται, κοῦφον αὐτῇ τὸ πτερὸν κατασκευάζει, μετάρσιον αὐτὴν ποιεῖ, τὰ ἄνω φαντάζεσθαι προξενεῖ » [6]).

Τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν νὰ ἐπιτευχθοῦν μὲ τὸ ἰσχυρὸν αὐτὸ ὅπλον τοῦ ἠθικοῦ ἀγῶνος, τὴν νηστείαν, γίνονται πραγματικότης, ὅταν τὴν ὑλικὴν νηστείαν συνοδεύει καὶ ἡ πνευματικὴ

---

3) ΛΑ' ὁμιλ. εἰς τὰς πράξεις.

4) Ὁμιλία Α' περὶ Νηστείας, Migne, τόμ. 31, στ. 165.

5) « Τὸ γὰρ περὶ τὴν πέψιν πλημμελὲς ὃ ἀναγκαίως τοῖς τρυφῶσιν ἀκολουθεῖ, τοῦτο τὰ σφοδρὰ νοσήματα τοῖς σώμασιν ἐνεργάζεται ». Migne, 31, στ. 177.

6) Β' ὁμιλία εἰς τὴν Γένεσιν. Migne, 53, στ. 25.

καὶ ἠθικὴ νηστεία. Ἡ ἐγκράτεια τῆς γλώσσης, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ θυμοῦ 7), ἀπὸ τῆς καταλαλιᾶς, τοῦ ψεύδους καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη τὰ ὁποῖα σκοτίζουν τὴν ψυχὴν καὶ διαταράσσουν τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς πρέπει νὰ ἦναι ἡ μεγαλυτέρα φροντίς, τὸ σπουδαιότερον καὶ θετικώτερον μέλημα εἰς τὸν ἠθικὸν ἀγῶνα. Ὅσον καὶ ἂν τὸ ἔργον εἶναι ἀρνητικόν, ἡ σπουδαιότης του εἶναι μεγίστη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τῆς θετικῆς ἐργασίας. Πῶς θὰ φυτευθοῦν εἰς τὴν ψυχὴν τὰ μυροβόλα ρόδα τῆς ἀρετῆς, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐκριζωθοῦν τὰ ἀγριόχορτα τῶν ἐλαττωμάτων, τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς; Τὸ ξερρίζωμα αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡρωϊσμόν. Τὸν ἡρωϊσμὸν αὐτὸν τὸν αἰσθανόμεθα βαθειὰ εἰς τοὺς ἑξῆς στίχους τοῦ Ἁμλέτου τοῦ Σαίξπηρ·

« δός μου ἐκεῖνον — ἐκεῖνον τὸν
ἄνθρωπον, ποὺ ***δὲν εἶναι σκλάβος τῶν
παθῶν του,***
καὶ θὰ τὸν φέρω μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς
καρδίας μου.

Give me that — man
that is not passion's slave, and
I will wear hi'm — in my
heart's core.

Τὸ πρῶτον βῆμα, ἡ πρώτη προσπάθεια διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰ πάθη εἶναι ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια καὶ ἡ σταθερὰ ἀπόφασις τοῦ νὰ μὴ περιπέσωμεν εἰς τὰς ἰδίας καὶ πάλιν κακὰς συνηθείας. Νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὴν κακὴν συνήθειαν, μὲ ἄλλην συνήθειαν καὶ ἕξιν ἀντιθέτου κατευθύνσεως καὶ περιεχομένου. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀκριβῶς χρειάζεται ὁ πνευματικός, ὁ ἐξομολογητής, ἐκεῖνος ποὺ θὰ κατευθύνῃ τὴν συνείδησιν τοῦ ἀγωνιστοῦ, τοῦ ἐξομολογουμένου. Ὁ καλὸς καὶ ἄρτιος πνευματικὸς θὰ δώσῃ τὴν κατεύθυνσιν εἰς τὸν ἠθικὸν ἀγῶνα τοῦ ἀγωνιστοῦ. Ὁ στωϊκὸς Σενέκας ἐτέλει τὸ ἔργον τοῦ ὁδηγοῦ, τοῦ διευθυντοῦ τῆς συνειδήσεως, ἵνα μὴ εἴπω τοῦ πνευματικοῦ, ὡς πρὸς τὸν φίλον του Λουκίλιον. Τὸν ὡδήγησεν εἰς τὰ πρῶτα βήματά του ἐν τῷ ἠθικῷ ἀγῶνι τῆς διαπλάσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. Εἶναι ἀξιοθαύμαστος ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον παρακολουθεῖ ὁ Σενέκας τὰς προσπαθείας ποὺ καταβάλλει 8) ὁ πνευματικός του υἱὸς διὰ νὰ φθάσῃ

7) «Ἀληθὴς νηστεία ἡ τοῦ κακοῦ ἀλλοτρίωσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους, ἐπιορκίας· ἡ τούτων ἔνδεια νηστεία ἐστὶν ἀληθής», Μ. Βασιλείου, ἔνθ. ἀνωτ.

8) Ἴδε τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Σενέκα 32, 33, 2, 4, 5, 19, 20, 32 κ. ἄ.

εἰς ἕνα ἀνώτερον ἠθικὸν βίον, διὰ νὰ καταστῇ «σπουδαῖος» κατὰ τὴν στωϊκὴν ἔννοιαν. Ὁ χριστιανὸς ἐξομολόγος ἐφωδιασμένος μὲ τὰ μεγάλα ἠθικὰ μέσα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἠμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τὸν χριστιανὸν ἀποτελεσματικώτερον εἰς τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς ἠθικῆς ἐξυψώσεως. Ὀφείλει νὰ τὸν παρηγορῇ, νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ, νὰ ψυχολογῇ ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐλαττωμάτων τοῦ ἐξομολογουμένου, νὰ κατευθύνῃ τὰ πάντα πρὸς τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἀγωνιστοῦ. Ἔχει καθῆκον νὰ ἀποβῇ «παιδαγωγὸς εἰς Χριστὸν», κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Αὐτὸς θὰ χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον καὶ τὸ φάρμακον τῆς νηστείας καὶ ὅλα τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ μέσα καὶ ὅπλα πρὸς νικηφόρον διεξαγωγὴν τοῦ ἠθικοῦ ἀγῶνος... Ποῦ εἶναι οἱ πνευματικοὶ αὐτοί; Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΠΑΤΕΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ο ΦΘΟΝΟΣ

Ἐκ τῆς Περὶ φθόνου ὁμιλίας
Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Τοῦ φθόνου ἐὰν ὑπάρχῃ σημεῖον ἀξιέπαινον, ἐὰν δηλαδὴ ὑπάρχῃ τοῦ πάθους τούτου κατόρθωμα διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκφρασθῶμεν ἐπαινετικῶς, τὸ κατόρθωμα τοῦτο εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ φθόνου καταστροφὴ τοῦ φθονεροῦ! Καταστροφὴ τοῦ τρέφοντος ἐντὸς τῆς ψυχῆς τὸ μυσαρὸν πάθος, ἡ ὁποία τόσῳ μᾶλλον μεγαλειτέραν ἐσωτερικὴν ζημίαν φέρει, ὅσῳ ὁ τρεφόμενος φθόνος εἶναι σφοδρότερος καὶ ἰσχυρότερος. Διότι ὅπως «τῶν βελῶν τὰ βιαίως φερόμενα, ἐπειδὰν καρτερῷ τινι καὶ ἀντιτύπῳ προσπέσῃ, ἐπὶ τὸν προέμενον ἐπανέρχεται, οὕτω καὶ τὰ τοῦ φθόνου κινήματα, οὐδὲν λυποῦντα τὸν βασκαινόμενον, αὐτοῦ πληγαὶ γίνονται τοῦ βασκάνου.»

Ἐκ τῶν βλαβερῶν φυτῶν τὰ ὁποῖα φυτρώνουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, καταστρεπτικώτερον τοῦ δηλητηριώδους φυτοῦ τοῦ φθόνου δὲν ὑπάρχει, μὲ συνεπείας πρῶτον μὲν καταστρεπτικὰς εἰς τὸν κεκτημένον τὸ πάθος, ἔπειτα δὲ καὶ κατὰ πολὺ μικροτέραν ἀναλογίαν, εἰς

τὸν φθονούμενον. Ἡ σκωρία γεννᾶται ἀπὸ τὸν σίδηρον καὶ συγχρόνως καταστρέφει τὸν σίδηρον. ***Ἡ ψυχὴ τοῦ φθονεροῦ γεννᾷ τὸν φθόνον καὶ ὑπὸ τοῦ φθόνου κατατρώγεται!*** Ὅπως ἡ ἔχιδνα ἀπογεννᾶται ἀφοῦ πρῶτον καταφάγῃ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός ἡ ὁποία τὴν ἐκυοφόρει, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ φθόνος ζῇ δαπάνῃ καὶ φθορᾷ τῆς ὠδινούσης αὐτὸν ψυχῆς! Διότι κάθε λύπη εἶναι βλάβη τῆς ψυχῆς καὶ ὁ φθόνος ἄρα — ὁ ὁποῖος εἶναι λύπη διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ πλησίον — φυσικῷ τῷ λόγῳ βλάπτει τὸν φθονερόν, καταστρέφει τὴν ψυχὴν τοῦ φθονοῦντος. Διαρκῶς οὗτος εὑρίσκεται δύσθυμος, στενοχωρημένος, λυπημένος, βλέπων τὰ ἀγαθὰ τοῦ πλησίον. Δυσθυμεῖ ὅταν βλέπῃ τὸν ἄλλον εὔθυμον, εὔπορον, μὲ τὰ χωράφια τὰ εὔφορα μὲ τὰς ἀποθήκας του γεμάτας. Στενοχωρεῖται ὅταν βλέπῃ τὸν ἄλλον ὑγιῆ καὶ ὡραῖον, ὡραιότερον αὐτοῦ. Λυπεῖται διότι ὁ πλησίον του εἶναι ἀνώτερος εἰς ψυχικὰ προσόντα, ὑποφέρει ὅταν θαυμάζουν τὴν δύναμιν τῶν λόγων ἢ ἐγκωμιάζουν τὴν φρόνησιν τοῦ πλησίον, δὲν ὑποφέρει νὰ ἀκούῃ ἐπαίνους ἀνθρώπων εὐεργετουμένων καὶ ἐπαινούντων τὰ πλούτη τὴν μεγαλοδωρίαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς μεταδοτικότητα τοῦ εὐεργέτου. Ὅλα τὰ εὐχάριστα εἶναι διὰ τὴν διεστραμμένην ψυχὴν τοῦ φθονεροῦ δυσάρεστα, εἶναι πληγαὶ καὶ τραύματα «μέσην αὐτοῦ τύπτοντα τὴν καρδίαν.»

Ἐξετάζομεν ἐδῶ μίαν νόσον περίεργον καὶ πρὸ παντὸς ἀφύσικον. Διότι ἐνῷ ἡ φυσικὴ συμπάθεια χαίρει μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίει μετὰ κλαιόντων, ὁ διεστραμμένος ἄνθρωπος λυπεῖται διὰ τὰ εὐχάριστα πράγματα τῶν ἄλλων, κλαίει διότι οἱ ἄλλοι γελοῦν εὐχαριστημένοι, λυπεῖται ἐπειδὴ προσετέθησαν πλούτη εἰς τὸν γείτονα, ὡσὰν αὐτὰ νὰ ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τὰ ἀτομικά του πλούτη! Ἀλογάριαστον πάθος καὶ δυσκολομεταχειριστότατον. Ἐνῷ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γίνονται ἡμερώτεροι διὰ τῆς εὐεργεσίας, οἱ φθονεροὶ ἄνθρωποι εὐεργετούμενοι ἐρεθίζονται! καὶ ὅσον γενναιότερα εὐεργετοῦνται τόσον περισσότερον ἀγανακτοῦν, ἀνιῶνται, δυσχεραίνουν! Διότι ἡ ἐκ τῆς χάριτος χαρὰ εἶναι μικροτέρα τῆς ἐκ τοῦ φθόνου λύπης, τὴν ὁποίαν γεννᾷ τοῦ πλούτου τοῦ εὐεργέτου ἡ θέα. Κατὰ τὴν χαλεπότητα τῶν τρόπων καὶ τὴν ἀγριότητα ὑπερβάλλουν καὶ αὐτὰ τὰ ζῷα καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια θηρία. Οἱ κύνες καὶ οἱ λέοντες τρεφόμενοι καὶ θεραπευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐξημεροῦνται καὶ γίνονται χειροήθεις, οἱ δὲ βάσκανοι ἄνθρωποι ***διὰ τῶν πρὸς αὐτοὺς περιποιήσεων ἐξαγριώνονται*** περισσότερον τοῦ συνήθους. Παράδειγμα ὁ Σαοὺλ, ὁ ὁποῖος τότε ἐμίσει τὸν Δαβίδ βαθύτερα ὅταν εὐηργετεῖτο. Ὁ Δαβίδ διὰ τῆς παναρμονίου ἐκείνης καὶ θείας μουσικῆς ἐθεράπευε τὴν μανίαν τῆς μελαγχολίας τοῦ Σαοὺλ καὶ ὁ θεραπευόμενος ἔρριπτε κατὰ τοῦ θεράποντος ἰατροῦ φονικὸν δόρυ! Ἔπειτα δὲ εὐεργετηθεὶς ἔτι μᾶλλον καὶ σωθεὶς μετὰ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπαλλαγεὶς

ἀπὸ τὴν καταισχύνην τοῦ Γολιάθ διὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ Δαβίδ, ἐφθόνησε θανασίμως τὸν σωτῆρα διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ὁ λαὸς ἔψαλλε τὸν ἐπινίκιον παιᾶνα «Ἐπάταξε Δαβίδ ἐν μυριάσι καὶ Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ» ὅπου ἡ τιμὴ τῆς νίκης ἀποδίδεται εἰς τὸν πραγματικὸν νικητὴν, νίκης ὀφειλομένης κατ' ἀναλογίαν δέκα πρὸς ἓν — μυριάδος πρὸς χιλιάδα — εἰς τὸν Δαβίδ. Διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ λοιπὸν ἀναγνώρισιν καὶ μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ὁ φθονερὸς Σαοὺλ ἐπεχείρησεν ἰδιοχείρως νὰ τὸν φονεύσῃ ἐνεδρεύων, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς δολοφονίας τὸν ἠνάγκασε νὰ φύγῃ καὶ οὐδὲ φυγάδα τὸν ἀφῆκεν ἥσυχον, ἀλλὰ τέλος ἐκστρατεύσας ἐναντίον του μὲ τρισχιλίους στρατιώτας, τοὺς ἐκλεκτοτέρους, ἔκαμνεν ἐρεύνας ἐντὸς τῆς ἐρήμου **διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν ἐχθρὸν δηλαδὴ τόν... εὐεργέτην**, ὁ ὁποῖος παρ' ὅλ' αὐτὰ ἀπεδείχθη μεγαλόψυχος, διότι συλλαβὼν τὸν διώκτην κοιμώμενον οὔτε ὁ ἴδιος οὔτε τοὺς ἀκολούθους του ἀφῆκε νὰ τὸν σφάξουν ἀλλὰ τὸν ἐπέτρεψε νὰ φύγῃ ἀβλαβὴς καὶ σῶος νὰ ἐπιχειρήσῃ νέαν στρατολογίαν καὶ δίωξιν τοῦ Δαβίδ, οὗτινος ἡ ἀρετὴ διέλαμψεν προπάντων μετὰ τὴν ἐντὸς σπηλαίου τελευταίαν σύλληψιν τοῦ φθονεροῦ διώκτου.

Βεβαίως ὁ Σαοὺλ δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τὴν αἰτίαν τῶν διώξεων, θὰ τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀληθεύσῃ ὁμολογῶν ὅτι κατεδίωκε τὸν Δαβίδ ἕνεκα τῶν εὐεργεσιῶν του. Διότι σύμπτωμα τῆς ἀποκρύφου ἀσθενείας τοῦ φθόνου εἶναι τὸ ὅτι ὁ πάσχων οὔτε φανερώνει τὴν νόσον οὔτε ζητεῖ θεραπείαν, ἀλλὰ κάθηται σκυμμένος, κατηφὴς, συγχυσμένος, παραπονεμένος, ἀπολωλὼς ὑπὸ τῆς παθήσεως, ἐρωτώμενος δὲ εὑρίσκεται εἰς μεγάλην δυσκολίαν ἀπαντήσεως, ἐφ' ὅσον ἔχων στοιχειώδη ἐντροπὴν δὲν τολμᾷ ἀνερυθριάστως νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ δηλώσῃ: Εἶμαι βάσκανος, εἶμαι φθονερὸς, βασανίζομαι βλέπων τὰ καλὰ τοῦ φίλου, ὀδύρομαι ἀκούων τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀδελφοῦ «οὐ φέρω τὴν θέαν τῶν ἀλλοτρίων καλῶν ἀλλὰ συμφορὰν ποιοῦμαι τὴν τοῦ πλησίον εὐημερίαν. Ταῦτα γὰρ ἂν εἴποι εἰ τὰ ἀληθῆ λέγειν βούλοιτο. Ὧν οὐδὲν ἐξειπεῖν αἱρούμενος, ἐν τῷ βάθει κατέχει τὴν νόσον ὑποσμήχουσαν αὐτοῦ τὰ σπλάγχνα καὶ κατεσθίουσαν.»

Καὶ οὔτε θεραπείαν ζητεῖ, οὔτε ἰατρὸν παραλαμβάνει οὔτε φάρμακον ἀλεξητήριον δύναται νὰ εὕρῃ τοῦ πάθους καίτοι ἔχει τὰς Γραφὰς πλήρεις τῶν ἰαμάτων τούτων. **Ὡς μόνην ἀνακούφισιν αἰσθάνεται τὴν κατάπτωσιν καὶ τὴν δυστυχίαν τοῦ φθονουμένου**, μὲ τὸν ὁποῖον συμφιλιώνεται ὅταν τὸν ἰδῇ πτῶμα ἄθλιον καὶ ἐλεεινὸν, συμφώνως μὲ τὴν στροφὴν τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ φθόνου, ὡς λύπης διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ πλησίον καὶ χαρᾶς ἄρα διὰ τὴν λύπην του! Κρύπτει δὲ τὴν χαρὰν ὁ κρυψίνους καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐκδηλωθῇ ὡς συμπονῶν μὲ τὸν παθόντα, ἀναμιγνύων ὅμως εἰς τοὺς λόγους του μεγάλην δόσιν κακεντρεχείας, διὰ νὰ καταστήσῃ βαρυ-

τέραν τὴν συμφοράν. Τὸ παιδὶ τοῦ γείτονος ἅμα ὡς ἀποθάνῃ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ τοῦ φθονεροῦ· ζωντανὸ ὂν καμμίαν καλὴν λέξιν δὲν ἤκουε ἀπὸ αὐτὸν καὶ τώρα **ἐπαινεῖται διότι... ἀπέθανε** καὶ ἐγκωμιάζεται διὰ νὰ πληγώνεται ἡ καρδιὰ τῶν γονέων του! Ἐὰν δὲ πολλαχόθεν ἀκουσθοῦν ἔπαινοι τῆς χάριτος, τῆς εὐφυΐας εἰς τὰ γράμματα καὶ τῆς κοσμιότητος τοῦ νεκροῦ, τότε καὶ τὸ τεθνεὼς παιδίον τὸ μισεῖ! Θαυμάζει τὸν πλοῦτον ὅταν ἰδῇ τὸν πλούσιον ξεπεσμένον, θαυμάζει τὴν σωματικὴν ὡραιότητα τὴν ρώμην καὶ τὴν εὐεξίαν ὅταν ἡ ἀσθένεια τὰ καταστρέψῃ, εἶναι ἐν γένει φίλος τῶν χαμένων πραγμάτων καὶ ἐχθρὸς τῶν ὑπαρχόντων καλῶν.

Τί λοιπὸν ὑπάρχει τῆς νόσου ταύτης ὀλεθριώτερον, τῆς νόσου ἡ ὁποία ἀποβαίνει φθορὰ τῆς ζωῆς, λύμη τῆς φύσεως, διαστροφὴ τουτέστι καὶ ἐκφυλισμός, ἔχθρα τῶν θείων ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἀρετῶν, ἐχθρότης πρὸς τὸν Δημιουργόν;

Τί εἶναι χειρότερον τοῦ φθόνου ὁ ὁποῖος μετέβαλε εἰς ἀδελφοκτόνον, Κάϊν τὸν πρῶτον μαθητὴν τοῦ διαβόλου; Ἂς ἀποφύγωμεν νόσον, ἡ ὁποία εἶναι θεομαχίας διδάσκαλος, ἀνδροφονίας μητέρα, φύσεως σύγχυσις, οἰκειότητος δεσμῶν ἄγνοια, συμφορὰ παράλογος, ἡ παραλογωτέρα ὅλων. Θαύμασον τὴν ἀλογίαν τῆς νόσου εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰωσήφ. Ὁ ἀδελφικὸς φθόνος τὸν ἐπώλησεν ὡς δοῦλον. Τὸν ἐπώλησαν οἱ ἀδελφοὶ του ἐκ φθόνου, ὅταν εἶδαν ὄνειρον τὸ ὁποῖον οἱ ὀνειρομάντεις τῆς ἐποχῆς ἡρμήνευσαν ὡς προμηνύον τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τὴν ἐνώπιόν του προσκύνησιν τῶν ἕνδεκα ἀδελφῶν. Παρελογίζοντο ὅμως, διότι δυοῖν θάτερον, ἡ εἰς τὰ ὄνειρα πίστις ἢ ἀληθὴς εἶναι ἢ ψευδής. Ἐὰν εἶναι ἀληθὴς καὶ τὰ ὄνειρα ἀληθεύουν, τότε δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν πωλήσουν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους ἐμπόρους, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τὸν περιποιηθοῦν καὶ νὰ ἑτοιμάσουν ἑαυτοὺς εἰς τὸ μοιραῖον προσκύνημα· ἐὰν δὲ εἶναι ψευδὴς καὶ τὰ ὄνειρα δὲν ἀληθεύουν καὶ τότε πάλιν δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν πωλήσουν, ἀφοῦ ἡ διὰ τοῦ γνωστοῦ ὀνείρου πρόρρησις ἦτο φανταστική, φανταστικὴ δὲ καὶ ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσήφ, ἄτοπος ἄρα καὶ παράλογος ἡ πρᾶξις τῆς πωλήσεως πρὸς σωτηρίαν τῆς φιλοτιμίας των ἀπὸ ἀνύπαρκτον κίνδυνον.

Στῶμεν μακρὰν τῆς φιλίας καὶ τῶν σχέσεων τοῦ φθονεροῦ διὰ νὰ μὴ πέσωμεν μέσα εἰς τὰ δίκτυα τοῦ φθόνου! Διότι σύμφωνα μὲ τὸ Ἀνδρὶ ζῆλος παρὰ ἑταίρου αὐτοῦ, ὁ ὁμοεθνής, ὁ συμπατριώτης, ὁ γνωστός, ὁ σύντροφος, ὁ φίλος, ὁ συνάδελφος, ὁ γείτων, ὁ συντεχνίτης, ὁ συνομῆλιξ, ὁ ἀδελφός, αὐτοὶ πρῶτοι ὑφίστανται τὴν ἐπήρειαν τῶν βασκάνων, ἐπειδὴ τοὺς πλησιάζουν καὶ καίονται ὅπως ἡ εὔφλεκτος ὕλη ἐρχομένη εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ πῦρ. Ἡ ἐπινοητικότης τῶν φθονερῶν εἶνε ἀξιοσημείωτος ὅπου πρόκειται περὶ βλάβης τοῦ γείτονος καὶ δυσφημίσεως τοῦ πλησίον. Διὰ νὰ διαβάλουν τὴν ἀρετήν, τὴν μεταβαπτίζουν μὲ ὄνομα κακίας ἡ ὁποία συμβαίνει νὰ

γειτονεύῃ μὲ ἀρετήν τινα καὶ τοιαύτην τακτικὴν ἐφαρμόζοντες ὀνομάζουν θρασὺν τὸν ἀνδρεῖον, ἀναίσθητον τὸν σώφρονα, σκληρὸν τὸν δίκαιον, κακοῦργον τὸν φρόνιμον, τὸν μεγαλοπρεπῆ ἀποκαλοῦν βάναυσον, τὸν ἐλευθέριον ἄσωτον, τὸν οἰκονόμον φιλάργυρον. Ἔχουν οἱ ἄνθρωποι ἀδυναμίαν εἰς τὸ κακολογεῖν καὶ λοιπὸν ἐπιζητοῦν νὰ εἴπουν ὅ,τι κακόν, νὰ ἐξάρουν ὅ,τι ὁ πλησίον ἔχει ὡς ἄνθρωπος ἐλάττωμα — γελοιογράφοι μεγεθύνοντες στραβὰ μέλη — νὰ χώσουν τὴν ρῖνα ὅπου ὑπάρχει δυσωδία καὶ σῆψις ὡς ὄρνεα τὰ ὁποῖα ἀφίνουν δροσερὰ λειβάδια καὶ εὐώδεις τόπους διὰ νὰ ἀπολαύσουν βρωμερῶν πτωμάτων, μυῖαι ἀφίνουσαι τὸ ὑγιὲς καὶ πετῶσαι πέριξ τῶν πληγῶν καὶ τρεφόμεναι μὲ τὴν σῆψιν.

† Ο ΕΛΑΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ο ΘΡΥΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ ἀρχὴ τοῦ θείου Χρυσοστόμου κατὰ τὴν ὁποίαν «πολυσχιδὴς ἡ πλάνη» ἴσως οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εὗρε τόσον εὐρεῖαν καὶ ἀκατάπαυστον ἐφαρμογὴν ὅσον εἰς τὰς προτεσταντικὰς αἱρέσεις καὶ μάλιστα τῆς βορείου Ἀμερικῆς. Ἅπαξ οἱ προτεστάνται ἀπομακρυνθέντες τοῦ κύρους καὶ τῆς αὐθεντίας τῆς διδασκούσης καὶ διοικούσης — διὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου καθόλου — Ἐκκλησίας καὶ ἀκράτητοι ὀλισθήσαντες εἰς τὴν ἀχαλίνωτον ἀτομικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἱεροῦ κειμένου τῶν Γραφῶν καὶ καθόλου τοῦ περιεχομένου τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐδημιούργησαν πλῆθος αἱρέσεων. Οἱ ἐν Εὐρώπῃ θρησκευτικοὶ πόλεμοι καὶ ἰδίως οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ θρησκευτικοὶ διωγμοὶ ὡδήγησαν πολλοὺς «ἀσυμμορφώτους» (nonconformsit τοὺς μὴ παραδεχθέντας τὴν ἐπίσημον ἀγγλικανικὴν ὁμολογίαν) εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν καὶ ἰδιαιτέρως κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ τμῆμα τὸ λεγόμενον «Νέα Ἀγγλία». Βραδύτερον ἄλλοι διωγμοί, ἐκεῖνοι π.δ.χ. τοὺς ὁποίους προὐκάλεσε κατὰ τῶν Καλβινιστῶν ἐν Γαλλίᾳ ἡ ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἀνάκλησις τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης (1685) ἠνάγκασαν πολλοὺς [1]) προτεστάντας νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν Β. Ἀμερικήν. Ἡ ἐκεῖ ἔτι περισσότερον ἀναπτυχθεῖσα θρησκευτικὴ καὶ πολιτικὴ ἐλευθερία καθὼς καὶ τὸ ἐγκαίρως

[1]) Εἰς τοὺς φυγάδας αὐτοὺς ἀνήκουσι καὶ οἱ πρόγονοι τοῦ ἱδρύσαντος τὸ ἐνταῦθα ἀμερικανικὸν κολλέγιον — Robert-College — Ροβερτίου.

εἰσαχθὲν σύστημα τοῦ χωρισμοῦ ἐκκλησίας καὶ πολιτείας — εὐνοῆσαν τὴν ἐλευθέραν ἐκκλησιαστικὴν ὀργάνωσιν διὰ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν περὶ σωματείων νόμον (Corporations) τῶν θρησκευτικῶν Κοινοτήτων—ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν **ἀκατάπαυστον** δημιουργίαν διαιρέσεων καὶ ὑποδιαιρέσεων τῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν. Αἱ νεοχριστιανικαὶ αἱρέσεις ἐμφανίζονται, ὡς εἶναι ἑπόμενον, μὲ τὴν ἀξίωσιν ἀναγεννήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ γενικώτερον τῆς θρησκείας. «Ὅταν, ἔγραφε πρὸ πολλοῦ ὁ γνωστὸς δημοσιολόγος Guglielmo Ferrero, ἡ νεωτέρα κριτικὴ ὁμιλῇ περὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀναγεννήσεως ἡ ὁποία ἐπιτελεῖται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, ἔχει ὑπ' ὄψιν τὸν Τολστοϊσμὸν [2]), τὸν Στρατὸν τῆς σωτηρίας, τὸ πλῆθος τῶν νεοχριστιανικῶν αἱρέσεων ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι παραγεμισμέναι τόσον ἡ Εὐρώπη ὅσον καὶ ἡ Ἀμερική» [3]).

Ἡ πολιτεία Utah τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐδημιουργήθη ὑπὸ τῶν μορμώνων, ὀπαδῶν τοῦ «προφήτου» Ἰωσὴφ Σμὶθ (Joseph Smith) ἐμφανισθέντος τὸ πρῶτον εἴς τινα πολίχνην παρὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην κατὰ τὸ 1830· ὁ διάδοχος τοῦ Σμίθ Μπράϊγχάϊμ Γιάνγκ (Brigham Young) ἐγκατέστησε τοὺς μορμώνους εἰς τὴν εἰρημένην πολιτείαν. Παράδοξος μεταμόρφωσις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ! Ἡ ἱερὰ των βίβλος — μετεσχηματισμένη παλαιὰ διαθήκη — ἀναφέρει περὶ μεταναστεύσεως εἰς Ἀμερικὴν ἰουδαϊκῆς τινὸς φυλῆς, γενομένης κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους. Παραδέχονται τὴν θείαν ἀποκάλυψιν ὡς διαρκῶς συνεχιζομένην, πιστεύουν εἰς τὴν θείαν ἐπαγγελίαν τῆς Μορμωνικῆς Σιών, ἐλπίζουν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς γῆς, παραδέχονται τὸν χιλιασμόν, συνιστοῦν ἀποχὴν ἀπὸ τὰ ἀλκοολικὰ ποτά, εἰσήγαγον δὲ «θεωρητικῶς» τὴν πολυγαμίαν, ἀνυψώνουν τὴν ἐργασίαν εἰς εἶδος θρησκείας. Ἡ προμνησθεῖσα πολιτεία Γιούταα ἀριθμεῖ 530000 κατοίκων (ἡ πρωτεύουσα Salt- Lake City ἔχει 126000) ἐκ τῶν ὁποίων 80 % εἶναι μορμῶνοι. Παρὰ τὴν πλειοψηφίαν των ἀποποιοῦνται ὅλας τὰς δημοσίας θέσεις παραχωροῦντες αὐτὰς εἰς τοὺς μὴ μορμώνους. Εἶναι ἄριστοι καὶ καθ' ὅλα ἐπιστημονικοὶ καλλιεργηταὶ τῆς γῆς· πληρώνουν ὅλοι τὴν «δεκάτην» εἰς τὴν ἐκκλησίαν των κατὰ τὸ σύστημα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Κατὰ τὸ 1866 ἡ διάσημος Ἀμερικανὶς Mary Baker Eddy ἵδρυσεν

[2]) Ὁ Τολστοϊσμὸς δὲν εἶναι νέα θρησκεία ἀλλὰ θρησκευτικοκοινωνικὸν καὶ ἠθικὸν σύστημα βασιζόμενον ἐν πολλοῖς εἰς τὸν χριστιανισμόν. Μεταξὺ τῶν θρησκειῶν καταλέγονται καὶ ἡ θρησκεία τοῦ Auguste Comte καθὼς καὶ ὁ θεοσοφισμός. Ἀλλὰ τόσον ὁ θετικισμὸς τοῦ Comte — ἀκέφαλον ἑλληνικὸν ἄγαλμα — ὅσον καὶ ὁ θεόσοφισμὸς εἶναι μέθοδοι καὶ σχολαὶ θρησκευτικοφιλοσοφικαὶ παρὰ θρησκεῖαι. Hyacinthe Loyson, La religion au XX siècle, Nice, 1909.

[3]) L'Europa Giovane (Ἡ Νέα Εὐρώπη), Μιλάνον, 1897, σ. 90.

ἐν Βοστώνῃ τὴν λεγομένην «χριστιανικὴν ἐπιστήμην» («christian science» ἄλλως καὶ πνευματικὴν λεγομένην ἐπιστήμην). Ἐδίδαξεν ὅτι καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ ἠθικὸν κακόν, ἡ σωματικὴ ἀσθένεια καὶ ἡ ἁμαρτία, θεραπεύονται διὰ μέσων πνευματικῶν καὶ κυρίως διὰ τῆς προσευχῆς. Ἰσχυρίζετο ὅτι ἡ ἰδία συνεπείᾳ πτώσεως βαρέως πληγωθεῖσα ἐθεραπεύθη μόλις ἀνέγνωσε τὴν εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ. (Ματθ. θ, 1-8). Ἡ μήτηρ — ἐκκλησία, churchmuther, εὑρίσκεται ἐν Βοστώνῃ, ὅπου κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1936 παρευρεθεὶς ἐξεπλάγην πρὸ τοῦ ἀναριθμήτου πλήθους τῶν ὀπαδῶν τῆς νεοχριστιανικῆς ταύτης αἱρέσεως συρρευσάντων ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ κατακλυσάντων τὸν κολοσσιαῖον ναόν, τὴν αὐλήν του καὶ τοὺς πέριξ δρόμους διὰ νὰ ἑορτάσωσι τὴν ἑορτὴν τῆς αἱρέσεως. Κατὰ στατιστικὴν τοῦ 1931 οἱ ναοὶ καὶ οἱ σύνδεσμοι τῆς χριστιανικῆς ἐπιστήμης ἀνήρχοντο εἰς 2519. Ἡ αἵρεσις αὕτη ἔχει καὶ ἴδιον τύπον ἑβδομαδιαῖον καὶ καθημερινόν. Ἡ ἐφημερὶς «christian science Monitor» εἶναι μία μεγάλη διεθνὴς ἡμερησία ἐφημερίς. Μίαν νεωτέραν αἵρεσιν εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἀποτελοῦν καὶ οἱ λεγόμενοι σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν ἢ ἄλλως Ρωσσελισταὶ ἐκ τοῦ ἀρχηγοῦ των Καρόλου Ρῶσσελ ὀνομασθέντες. Τὰ βιβλία τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ὄζουσαν χιλιασμοῦ καὶ ἰουδαϊσμοῦ αἵρεσιν ταύτην διαδίδονται κατὰ ἑκατομμύρια. Οἱ σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν ἐμόρφωσαν τοιαύτην ἰδέαν περὶ τοῦ δόγματος τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἰδίως περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ ὥστε δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀναγνωρισθοῦν ὡς χριστιανοί. Δυστυχῶς ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενεῖς ἠσπάσθησαν τὴν αἵρεσιν ταύτην. Κατὰ τὴν πρὸ διετίας ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις διαμονήν μου εἶχον λάβῃ καὶ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ ἐν Βοστώνῃ γράμματα παρὰ ὁμογενῶν Ρωσσελιστῶν καταφερομένων κατὰ τοῦ κλήρου καὶ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας καθόλου, θεωρούντων ὅλα τὰ χριστιανικὰ συστήματα, ἐκτὸς τοῦ ἰδικοῦ των, προϊόντα οὐχὶ τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ τοῦ Σατανᾶ. Διάφοροι ἀπὸ τοὺς σπουδαστὰς τῶν Γραφῶν εἶναι οἱ λεγόμενοι ἐν Ἀμερικῇ «μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ» Disciples of Christ» Ἡ αἵρεσις αὐτὴ συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Cambell κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, ἀριθμεῖ δὲ σήμερον ἐν ταῖς Ἡν. Πολιτείαις περὶ τὰ τέσσαρα ἑκατομμύρια ὀπαδῶν.

Διὰ νὰ καταδειχθῇ τὸ πολυποίκιλον μωσαϊκὸν τῶν ἐν Β. Ἀμερικῇ (Ἡν. Πολιτείαις) αἱρέσεων θὰ καταχωρήσω μίαν στατιστικὴν τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων τοῦ 3 1/2 ἑκατομμ. πληθυσμὸν ἔχοντος Σικάγου. Δυστυχῶς εἰς τὴν στατιστικὴν ταύτην δὲν ὑπάρχουν οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, Ἕλληνες, Ρῶσσοι καὶ ἄλλοι. Ἐν Σικάγῳ ὑπάρχουν δέκα περίπου κανονικαὶ ὀρθόδοξοι ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι μὲ πληθυσμὸν ὀρθόδοξον κατ' ἄλλους 50 χιλιάδων καὶ κατ' ἄλλους 70 χιλιάδων.

	μέλη	ναοί	θρ. λειτουργοί
Βαπτισταί [4].............	91994	222	357
Χριστιανοί Ἀναμορφωταί....	7300	12	9
Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ........	1050	5	8
» τῶν ἀδελφῶν.....	720	3	2
Κογκρεγκασιοναλισταί......	32276	89	190
Μαθηταί τοῦ Χριστοῦ......	6000	25	50
Ἐπισκοπελιανοί...........	33476 [5]	69	134
Εὐαγγελικοί..............	4911	31	32
Τῆς Εὐαγγελικῆς Συνόδου τῆς Β. Ἀμερικῆς..........	22482	60	81
Τῶν Φίλων (Friends)......	200	1	1
Λουθηρανοί..............	91491	304	250
Μενωνῖται...............	485	7	8
Μεθοδισταί ἐπισκοπελιανοί...	70536	206	335
» προτεστάνται	684	3	4
Πρεσβυτεριανοί............	47419	121	289
Μετερρυθμισμένη Ἐκκλησία ἐν Ἀμερικῇ..............	3000	11	12
Μετερρυθμισμένη Ἐκκλησία ἐν Ἡν. Πολιτείαις........	1300	8	6
Μετερρυθμισμένοι Ἀναμορφωταί ἐπισκοπελιανοί......	2000	4	8
Μετερρυθμ. πρεσβυτεριανοί...	50	1	1
Ἀντβαντισταί	2500	26	40
Σουηδικοί εὐαγγελικοί......	5191	25	32
Σουηδοβοργιανοί...........	4 0	3	3
Ἡνωμένοι ἀδελφοί..........	1200	4	5
» πρεσβυτεριανοί	2100	7	9
Ρωμαιοκαθολικοί [6]	1125000	253	800
Χριστιανικῆς ἐπιστήμης.....		21	42

(κατὰ διάταξιν τῆς αἱρέσεως ἀποκρύπτουν τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀπαδῶν των).

[4]) Ὅλοι οἱ Βαπτισταὶ τῶν Ἡν. Πολιτειων συμποσοῦνται εἰς 5 περίπου ἑκατομμύρια.

[5]) Οἱ ἐπισκοπιανοὶ Ἀγγλικανοι τῆς Ἀμερικῆς ἀνέρχονται εἰς 1 ½ περίπου ἑκατομμύριον.

[6]) Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἀνέρχονται εἰς 24 ἑκατομμύρια.

Αὐτὸν τὸν θρυμματισμὸν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ἔχων ὑπ' ὄψιν εἰς μίαν συγκέντρωσιν τῶν καθηγητῶν τῆς θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου (University of Chicago) γενομένην κατὰ Μάϊον τοῦ 1936 ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν διάσημον καθηγητὴν Edgar Goodspeed ἠρώτησα. «Τί ζητεῖτε καὶ διαρκῶς διαιρεῖτε καὶ ὑποδιαιρεῖτε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν; Ἀντιλαμβάνομαι τὰς τάσεις αὐτὰς πρὸς ἀτελευτήτους ἐρεύνας καὶ θρησκευτικὴν δημιουργικότητα, ἐὰν ζητῆτε νέον χριστιανισμὸν καὶ ὄχι τὸν χριστιανισμὸν τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν ζητῆτε πράγματι τὸν χριστιανισμὸν τοῦ Χριστοῦ ζητήσατέ τον μᾶλλον ἐκεῖ ὁπόθεν προῆλθε.»

Παρὰ τὴν δημιουργίαν αἱρέσεων μεγάλων καὶ μικρῶν ἡ θρησκευτικότης τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ εἶναι ἀξιοσημείωτος. Καὶ ἴσως ἡ θρησκευτικότης αὐτὴ καὶ ὁ ἐκκεντρικὸς καὶ ἰδιόρρυθμος χαρακτὴρ τῶν Ἀμερικανῶν εἶναι οἱ σπουδαιότεροι συντελεσταὶ τῆς γενέσεως νέων θρ. αἱρέσεων. Εἰς κατάλογον θρησκευτικῶν βιβλίων εὑρίσκει τις τόσα πολλὰ καὶ ποικίλα βιβλία θρησκευτικοῦ περιεχομένου, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔχουν χιλιάδας ἀναγνωστῶν, ὥστε καὶ μόνον μὲ αὐτὸ νὰ ἀντιλαμβάνεταί τις τὴν πολλὴν θρησκευτικότητα τοῦ παραδόξου αὐτοῦ λαοῦ. Ἡ μεγάλη ὅμως αὐτὴ δύναμις τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἐξασθενεῖ καὶ ὡς πρὸς ἄλλα μὲν ἀλλ' ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν μὴ χριστιανικῶν στοιχείων διὰ τῆς ἀπεριορίστου διαιρέσεως, διὰ τοῦ ἀξιοθρηνήτου θρυμματισμοῦ.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Οἱ Προτεστάνται λαμβανόμενοι ὑπὸ τὴν γενικωτέραν ἐκδοχὴν ἀποτελοῦν τὸ τριπλάσιον καὶ πλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν. Ἐκ τῶν προέδρων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν οὐδείς ἦτο καθολικός. Ἐπισκοπελιανοὶ ἦσαν οἱ Βάσιγκτων, Μαίδισον, Μονρώ, Γουΐλλιαμ Χάρρισον, Τάϋλερ, Ταίυλωρ, Πιὲρς, Ἄρθουρ καὶ ὁ σημερινὸς Πρόεδρος Φράνκλεν Ντελάνο Ρούζβελτ. Πρεσβυτεριανοὶ οἱ Τζάκσον, Πὸλκ, Μπούχαναν, Κλήβελαντ, Μπενζαμὶν Χάρρισον, Γουΐλσων· Μεθοδισταὶ οἱ Τζῶνσον, Γκράντ, Χάγιες (Hayes), Μακδόναλτ Κίνλεϋ. Οὐνιτάριοι, οἱ Τζὼν Ἄνταμς, Τζὼν Κουΐνσι Ἄνταμς, Φίλμορ, Τάφτ. Ἀναμορφωταὶ Δανοὶ Βὰν Μποῦρεν καὶ Θεόδ. Ρούζβελτ, μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ὁ Γκάρφιλντ, Κονγκρεγκαοιοναλιστὴς ὁ Κοῦλιτζ, Βαπτιστὴς ὁ Χάρντιγκ, Κουάκερος ὁ Χοῦβερ, οἱ Τζέφφερσον καὶ Λίνκολν εἰς οὐδεμίαν ἐκκλησίαν ἀνῆκον. Βλέπε, L. the Chicago Daily News, Almanac anb year Book ἔτος 1936 σελ. 95.

ΠΩΣ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Κατὰ τὸ 1933 ὅμιλος καθηγητῶν διαφόρων Πανεπιστημίων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐξέδωκαν τὰ «Προλεγόμενα» ἤτοι τὸν πρῶτον τόμον τοῦ ἔργου των «Studies in the lectionary text of the greek new testament» (Μελέται ἐπὶ τοῦ κειμένου τῶν ἐκλογαδίων τῆς ἑλληνικῆς — εἰς ἑλληνικὴν πρωτότυπον γλῶσσαν — Καινῆς Διαθήκης [1]) Εἰς τὸ ἕκτον κεφάλαιον τοῦ εἰρημένου τόμου ὁ καθηγητὴς John Merle Rife ἀφιερώνει 10 σελίδας (56-66) εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἔκδοσιν (1904) τῆς Καινῆς Διαθήκης τὴν ὁποίαν ὀνομάζει ἔκδοσιν Ἀντωνιάδου. (The Antoniades greek new testament) εἰς δὲ τὸ ἕβδομον κεφάλαιον ὁ καθηγητὴς Donald Riddle γράφει ὀλίγας γραμμὰς περὶ τῆς ἰδίας ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ὁ καθηγητὴς Rife καταχωρεῖ καὶ ἀγγλικὴν μετάφρασιν τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τὴν ὁποίαν συνέταξεν ὁ μακαρίτης καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς Βασίλειος Ἀντωνιάδης, συνυπέγραψαν δὲ καὶ τὰ ἄλλα δύο μέλη τῆς ἐπιτροπείας, ὁ Σάρδεων Μιχαὴλ Κλεόβουλος καὶ ὁ τότε Σταυρουπόλεως Ἀπόστολος Χριστοδούλου, καὶ ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη προταχθεῖσα τοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁ κ. Rife τὴν λέξιν «εἰσηγητὴς» ἀναφερομένην εἰς τὸν κυριώτερον συντάκτην καὶ διασκευαστὴν τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως τῆς Κ.Δ. μεταφράζει διὰ τῆς ἀγγλικῆς λέξεως «editor» ἡ ὁποία σημαίνει μὲν καὶ ἐκδότην καὶ συντάκτην, δὲν ἀνταποκρίνεται ὅμως εἰς τὸν ὅρον «εἰσηγητὴς» ἀποδιδόμενον μᾶλλον διὰ τῆς ἀγγλικῆς λέξεως introducer. Τὴν τελευταίαν αὐτὴν παρατήρησιν κάμνω διὰ νὰ ἐνισχύσω περισσότερον τὴν ἀλήθειαν τῶν γραφομένων τοῦ καθηγητοῦ Riddle, κατὰ τὰ ὁποῖα (σ. 73), τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως γραφείσης καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, αἱ ἐν αὐτῇ παρεχόμεναι πληροφορίαι ἐλάχιστα ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν περὶ τὸ κείμενον τῶν Γραφῶν καταγινομένων σοφῶν.

Ἡ οὐσία τῆς περὶ τῆς τεχνικῆς ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης κριτικῆς τοῦ Rife συνοψίζεται εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ ἔκδοσις αὐτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀνωτέρα, ὡς ἀντιπρόσωπος χειρογράφων μὴ προερχομένων ἀπὸ ἐκλογάδια [lectionaria], τῆς λεγομένης κοινῆς ἐκδόσεως [textus receptus] καὶ ὅτι

[1]) Ἐξετυπώθη ἐν Σικάγῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου (The University of Chicago Press).

εἶναι ἀντικατόπτρισις τοῦ κειμένου τῶν περικοπῶν τῶν ἀναγινωσκομένων κατὰ τὰς Κυριακάς, τὰ Σάββατα καὶ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, χρησιμοποιηθείσης **αὐθαιρεσίας** κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ κειμένου. Ἤδη ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς Lake [2]) ἀνακινήσας τὸ ἴδιον ζήτημα ἀπεφάνθη ὅτι ἡ πατριαρχικὴ ἔκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης δὲν ἀντιπροσωπεύει τελειότερον τὸ βυζαντινὸν κείμενον παρὰ ἡ Κοινὴ ἔκδοσις.

Ἀλλ' ὡς ὁ ἀείμνηστος Ἀντωνιάδης ἀναφέρει εἰς τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν ὁ σκοπὸς τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως δὲν ἦτο ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ κριτικοῦ κλάδου τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκδόσεως τοῦ ἱεροῦ κειμένου, ἀλλ' ἡ ἀνεύρεσις τοῦ κειμένου τοῦ ἐν χρήσει παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως. Ἕτερον εἶναι τὸ ζήτημα ἐὰν κατὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἡ ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἐχρησιμοποίησε δύο διάφορα κείμενα, τὸ ἓν [πρῶτον] παλαιοχριστιανικῆς ἐποχῆς καὶ τὸ ἕτερον βυζαντινῆς. Ἄλλως τε λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς θέσεως τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸ τοῦ 330 καὶ κυρίως πρὸ τοῦ 381, δύναται εὐκόλως νὰ ἐξηγηθῇ ἡ μεγάλη ἐπίδρασις τὴν ὁποίαν ἤσκησεν ἐπ' αὐτῆς ἡ Καππαδοκία καὶ ἰδιαιτέρως ἡ μητρόπολις αὐτῆς Καισάρεια ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἱεροῦ κειμένου, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν τέχνην καὶ ἄλλας ἐκφάνσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ βίου. Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ τετάρτου αἰῶνος ἤρχισεν ἡ ἐπίδρασις καὶ τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχείας. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ γνώμη περὶ ἀποκλειστικῆς ἐπιδράσεως τῆς Α ἢ Β σχολῆς ἢ Ἐκκλησίας δι' ὡρισμένην χρονικὴν περίοδον.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ὀφείλω νὰ σημειώσω καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ἀντωνιάδης δὲν ἐξέδωκεν ἰδίαν ἔκδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀλλὰ τοιαύτην ἐπίσημον τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου. Ἑπομένως ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς πολλὰς γραφὰς τὴν παράδοσιν μὲ τὴν ὁποίαν ἐπὶ αἰῶνας εἶχε ἐξοικειωθῇ ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα. Περὶ ἀτελειῶν τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως ὁμιλεῖ καὶ αὐτὸς ὁ εἰσηγητὴς ὅταν λέγῃ «καὶ ἡ ἔκδοσις αὕτη καὶ μάλιστα ὡς τοιαύτη ἀπόπειρα ἐν τῷ εἴδει τούτῳ, ἔχει τὰς ἰδίας κῆρας». Ἦτο ἀπόπειρα κατὰ τὴν ὁποίαν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰργάσθη ὁ σοφὸς καθηγητὴς Ἀντωνιάδης μὴ διαθέτων δέ, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν καθηγητικῶν του ἀσχολιῶν, καὶ πολὺν καιρὸν δι' ἓν ἔργον ἀπαιτοῦν τὴν συμβολὴν πολλῶν συνεργατῶν καὶ χρόνον μακρὸν καὶ μέσα ἄφθονα. Ἀστήρικτος τυγχάνει καὶ ἡ μομφὴ περὶ χρήσεως τοῦ ὅρου «εὐαγγελιάρια» ὡς δυτικῆς προελεύσεως, ἀφ' οὗ καὶ τὸν ὅρον «ἐκλογάδια» χρησιμοποιεῖ, ἡ δὲ λέξις εὐαγγελιάρια ἐκ τῆς λέξεως «εὐαγγέλια» προερχομένη δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ξένη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἐλπίζω

[2]) The text of the new testament, σ. 85.

ὅτι θὰ ἠμπορέσω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ ζήτημα τῆς κριτικῆς τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ νὰ ἐπεκταθῶ εἰς λεπτομερείας πὶ τοῦ προκειμένου.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ

Μεσούσης περίπου τῆς νηστείας τῶν ἑπτὰ ἑβδομάδων, ἡ Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως προβάλλει ἐπικαίρως ὡς ἑορτὴ ἐνισχύσεως, ὡς ἡμέρα ἐπιρρώσεως τῶν χριστιανικῶν ψυχῶν. Ἐνισχύσεως, τῆς ὁποίας ὅλοι ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην, ὅλοι οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι μὲ τὸν βαρὺν σταυρὸν τῆς βιοπάλης, οἱ κατακαμπτόμενοι ὑπὸ τὸ βάρος τῆς πονηρίας τῶν ἡμερῶν τοῦ ἐπιγείου βίου, ὅλοι οἱ γονατισμένοι ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς ὀϊζυρᾶς ζωῆς, οἱ στενάζοντες ἐν ἀπελπισίᾳ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς εὐπεριστάτου ἁμαρτίας καὶ τοῦ πόνου!

Εἰς ὅλους ἡ ἐνίσχυσις εἶναι ἀπαραίτητος καὶ παρέχεται δωρεὰν πᾶσι τοῖς δεομένοις πλουσιοπαρόχως, προχεομένη διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ ἀπὸ τὸ ἀνεξάντλητον ταμεῖον τῆς θείας εὐσπλαγχνίας καὶ χάριτος. Μήπως — εἶπεν ὁ Ἐνανθρωπήσας Λόγος καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ θανάτου ἐλεήσας τὸ ἀνθρώπινον γένος — ἐὰν ὁ υἱὸς ζητήσῃ ἄρτον ἀπὸ τὸν πατέρα θὰ λάβῃ λίθον, ἢ ἐὰν ζητήσῃ ἰχθὺν διὰ νὰ φάγῃ μήπως θὰ λάβῃ παρὰ τοῦ τροφέως πατρὸς ὄφιν; Καὶ ἀφοῦ ἡ πατρικὴ καρδία τοῦ ἐπιγείου πατρὸς δὲν εἶναι ἄσπλαγχνος πρὸς τὰ τέκνα, πῶς θέλει φανῆ σκληρὸς καὶ ἄσπλαγχνος ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος, ὁ Ὁποῖος εἶναι Ἀγάπη, εἶναι ὅλος Χάρις καὶ Εὐσπλαγχνία;

Προσκύνησον Χριστιανὲ τὸν Σταυρὸν καὶ ὅσην θέλεις λαβὲ ἐνίσχυσιν καὶ θάρρος. Προσκυνῶν δὲ σκέφθητι ὅτι ἐπάνω αὐτοῦ ἐσταυρώθη διὰ σὲ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ***καὶ τὴν σωτηρίαν σου*** ὁ Υἱὸς τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Παρθένου. Ἐσταυρώθη χωρὶς νὰ κοπῇ τὸ νῆμα τῆς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ἀθανάτου ζωῆς Του. Προσηλώθη ἐπὶ τοῦ σταυρικοῦ ξύλου, ἀλλὰ χωρὶς νὰ χωρισθῇ τῶν Πατρικῶν κόλπων ὁ προαιωνίως Ὢν καὶ Ζῶν. Διὰ τὸν ἄχρονον Λόγον τοῦ Θεοῦ αἱ συνθῆκαι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου εἶναι κατηργημέναι, δι' Αὐτὸν οὔτε χρόνος οὔτε τόπος ὑπάρχει ἐπειδὴ ***οὐκ ἦν ὅτε οὐκ ἦν***, ἄχρονον καὶ ἄπειρον Ὄντα.

Ἡ ἀδυναμία τῆς ἀνθρωπίνης νοητικότητος ἐζήτησε νὰ περικλείσῃ ἐντὸς λέξεων τὸ ἄπειρον, τὸ ἀσύλληπτον, τὸ αἰώνιον, τὸ ἀθάνατον. Αἰσθανόμεθα πως τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος τῶν ἀρετῶν τοῦ Σταυρω-

θέντος καὶ χωρὶς νὰ διεισδύσωμεν εἰς τὸ μέγα μυστήριον τοῦ προσώπου Αὐτοῦ δεχόμεθα ψυχικῶς τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἐπιγείου βίου Του. Ὑπέροχος εἶναι δι' ἡμᾶς κυρίως ὁ τίτλος τοῦ Εὐσπλάγχνου Σαμαρείτου, ὁ τίτλος τοῦ Σωτῆρος καὶ Λυτρωτοῦ, Ὃν γνωρίζομεν ἐκ τῆς ἐν ἡμῖν ὠφελίμου ἐπιδράσεως.

Ἐμπρὸς λοιπὸν ἄνθρωπε, ταλαίπωρον τέκνον τῆς πλάνης καὶ τῆς γυναικός, κάμφθητι γονυκλινῶς πρὸ τοῦ συμβόλου τῆς λυτρώσεως, πρὸ τοῦ Σταυροῦ. Προσευχήθητι ἐνισχύθητι. Θὰ ἀποκτήσῃς ἀμέσως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκέρδισεν ὁ ἕτερος τῶν συνεσταυρωμένων εἰς τὸν Κρανίου τόπον, ὁ ληστὴς ὁ ἐκστομίσας μὲ σῶμα συντετριμμένον καὶ πνεῦμα τεταπεινωμένον τὰς ἐννέα λέξεις. Μνήσθητί μου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου!

Καὶ εἰς τὴν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ κατακτωμένην βασιλείαν τοῦ Θεοῦ δὲν ὑπάρχει οὔτε ὀδύνη οὔτε λύπη καὶ στεναγμὸς ἀλλὰ ἦχος μόνον καθαρὸς ἑορταζόντων νικητῶν τῆς ἁμαρτίας, μόνον χαρὰ καὶ ἀλήθεια καὶ ζωή.

† ὁ Ε. Α.

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΙΕΒΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΕΞ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

11. — *Ἀσθενήματα τῆς θελήσεως καὶ τῆς καρδίας. Ὀργή.*

Τώρα μεταβαίνομεν εἰς τὰ ἀσθενήματα τῶν ἐντὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας εὑρισκομένων χριστιανῶν, διότι πᾶσαι αἱ ψυχικαὶ ἀσθένειαι περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος θέτουν τὸν ἄνθρωπον ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, μετανοοῦντες, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνωνται διὰ δευτέραν φορὰν δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας.

Συνήθως ἡ περὶ θεραπείας τῆς ψυχῆς διδασκαλία κατανέμεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων πατέρων ἐπὶ τῇ βάσει ὀκτὼ ἢ ἐννέα βασικῶν ἁμαρτημάτων ἡ ὀνομασία καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων παρὰ τοῖς διδασκάλοις τοῦ ἀσκητισμοῦ σχεδὸν πάντοτε εἶνε ὁ αὐτός. Ἡ τοιαύτη διάγνωσις τῶν πνευματικῶν ἡμῶν ἀρρωστημάτων καὶ ἡ θεραπεία αὐτῶν εἶνε ἀσυγκρίτως ὀρθωτέρα ἀπὸ τὴν παραδεδεγμένην ὑπὸ τῶν λατίνων καταρίθμησιν τῶν ἀνθρωπίνων

ἁμαρτημάτων. Ἡ καταπολέμησις μόνον ἐκείνων τῶν ἁμαρτημάτων τὰ ὁποῖα ἐξεδηλώθησαν ἐμπράκτως εἶναι τόσον ἄκαρπος, ὅσον ἀνωφελὲς εἶνε καὶ τὸ κλάδευμα τῶν βλαστανόντων ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ ζιζανίων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκριζώνωνται καὶ νὰ ἀπορρίπτωνται ἐκ τοῦ ἀγροῦ. Αἱ ἁμαρτίαι παρουσιάζονται ὡς ἀναπόφευκτον ἀναβλάστημα τῶν ριζῶν των, δηλαδὴ τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο οἱ πνευματικοὶ ποιμένες ὀφείλουν καὶ πάντοτε κατὰ τὰς νουθεσίας αὐτῶν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὰς νουθεσίας των διαρκούσης τῆς ἐξομολογήσεως, νὰ ἐπεξηγοῦν εἰς τοὺς πιστοὺς ὅτι ὁ ἀγὼν αὐτῶν πρέπει νὰ στρέφηται ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ πάθους, ἐναντίον τῆς ἁμαρτωλοῦ διαθέσεως, καὶ ὅτι ὁ περιορισμὸς τῆς μετανοίας εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἁμαρτωλὰ ἔργα δὲν ἀρκεῖ. Πρέπει νὰ καλλιεργῶμεν ἐν ἑαυτοῖς διαρκεῖς ἀγαθὰς τάσεις καὶ διαθέσεις, καὶ ἐν τούτῳ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ χριστιανικὴ τελειότης ἢ σωτηρία. Αἱ δέκα ἐντολαὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπαγορεύουν τὰ ἁμαρτωλὰ ἔργα, οἱ μακαρισμοὶ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἐντέλλονται οὐχὶ ἔργα ἀλλὰ διαθέσεις. Ἆρά γε μόνον τὴν εἰρηνοποιίαν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀνομάσωμεν ἔργον; Ἀλλ' αὕτη διενεργεῖται μόνον ὑπὸ ἐκείνων ἐκ τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξέθρεψαν τὴν ψυχήν των δι' ἐγκαρδίου ἀγαθῆς διαθέσεως πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ ἀτελείωτος ἀγὼν τῶν Θεολόγων τῆς Δύσεως περὶ τούτου, ἂν σώζεται ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς πίστεως ἢ διὰ τῶν καλῶν ἔργων, φανερώνει ὁπόσον καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ δὲν κατανοοῦν τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Ἐὰν οἱ θεολόγοι αὐτοὶ δὲν θέλουν νὰ διδαχθοῦν παρὰ τοῦ Σωτῆρος τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν, ἀκόμη σαφέστερον διεζωγράφησεν αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «**καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια**». Οὐχὶ τὰ ἔργα, οὐδὲ αἱ πράξεις αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς εἶναι τίμιαι ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἡ διαρκὴς ἐκείνη ψυχικὴ διάθεσις, ἡ ὁποία ἐξετέθη ἐν τοῖς ἀνωτέρω λόγοις. Βεβαίως εἶνε ἀνάγκη νὰ πράττωμεν καὶ εὐσεβῆ καὶ φιλάδελφα ἔργα, ἀλλ' ἡ ἀξία τῶν ἔργων τούτων εἶνε μόνον σχετική, ὡς μέσον διατηρήσεως καὶ αὐξήσεως τῶν εὐεργετικῶν ἀγαθῶν διαθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἄνευ ἀντιστοίχων ἔργων καὶ ἐσωτερικοῦ ἀγῶνος σβέννυνται ὡς σβέννυται τὸ πῦρ ἄνευ καυσίμου ὕλης. Διὰ τοῦτο πολὺ δικαίως ἔγραφεν ὁ μητροπολίνης Στέφανος Γιαβόρσκη ἐν τῇ ἑαυτοῦ **πέτρα τῆς πίστεως** ὅτι ἡ πίστις παρὰ τὴν γνώμην τῶν Προτεσταντῶν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν **δὲν θὰ ἐξαναγκάσῃ** τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐπιτέλεσιν καλῶν ἔργων ἐκτὸς μεμονωμένων τινων περιστάσεων, αἱ ὁποῖαι — προσθέτωμεν ἐξ ἑαυτῶν — θὰ ἐπαναλαμβάνωνται ὁλονὲν σπανιώτερον, ἐὰν ὁ χριστιανὸς δὲν ἐξασκηθῇ εἰς τας δύο κυριωτέρας ἐνεργείας τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἢ τοῦ ἀσκητισμοῦ εἰς τὴν **αὐτοεναντίωσιν** καὶ τὸν **αὐταναγκασμὸν** διότι ἄλλως **θὰ ναυαγήσῃ περὶ τὴν πίστιν**, ὡς γράφει ὁ Ἀπόστολος

Παῦλος, διότι ***μόνον ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις τελειοῦται*** (Ἰακ. 2, 22). Ἡ πίστις λοιπὸν δὲν εἶνε ἐκδούλευσις. Ἡ πίστις οὐχὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν σώζει, ἀλλὰ παρουσιάζεται ὡς ἀπαραίτητος ὅρος διὰ τὴν πνευματικὴν τελειότητα, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ σωτηρία, καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ὁμιλεῖ ὁ Ἀπόστολος ὅτι ἄνευ πίστεως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρέσωμεν τῷ Θεῷ. Ἡ εὐαρέσκεια δὲ τοῦ Θεοῦ περιλαμβάνεται ἀκριβῶς ἐν τοῖς καρποῖς τοῦ Πνεύματος περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ οἱ ὁποῖοι τρέφονται διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν εὐσεβῶν ἔργων, οὐχὶ ὅμως διὰ τῶν ἰδίων ἑκάστου δυνάμεων, ἀλλὰ τῇ συνεργείᾳ τῆς θείας χάριτος, τῆς παρεχομένης εἰς τὸν πιστὸν διὰ τῆς προσευχῆς.

Ὁ πνευματικὸς πατὴρ ὀφείλει ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης νὰ ἐρωτᾷ καὶ νὰ συμβουλεύῃ τοὺς ἐξομολογουμένους διὰ νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἁμαρτάνουν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν ὄχι μόνον ὅταν διαπράττουν ἢ συνεχῶς ἐπαναλαμβάνουν ἔργα ἁμαρτωλά, ἀλλὰ καὶ ὅταν δὲν φροντίζουν νὰ ἐμφυτεύσουν ἐντὸς τῆς ψυχῆς των τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ δὲν ἀγωνίζωνται κατὰ τῶν παθῶν τῶν κρυπτομένων ἐν αὐτῇ καὶ ἐξαναγκαζόντων αὐτὴν εἰς ἁμαρτωλὰς σκέψεις, αἰσθήματα, λόγους καὶ ἔργα.

Ἐπιλαμβανόμενοι ἐκ τοῦ πλησίον τῶν συμβουλῶν τὰς ὁποίας ὀφείλε νὰ παρέχῃ ὁ πνευματικὸς εἰς τοὺς ἐξομολογουμένους, λέγομεν ὅτι ἀνάγκη νὰ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν τελευταίων ἐπὶ τῶν ἐν αὐτοῖς παθῶν ἢ ἁμαρτωλῶν τάσεων, αἱ ὁποῖαι καὶ θὰ ἐμφανίζωνται ὡς διαρκὴς καὶ ἀκατάσχετος πηγὴ ἁμαρτημάτων ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελεν καταστραφῇ αὐτὴ ἡ πηγή. Οὕτω π.χ. χριστιανὸς ἢ χριστιανὴ παραπονεῖται ἐνώπιόν σου ὅτι διαρκῶς ἐρίζει μετὰ τῶν οἰκείων της, ὅτι δὲν εἰμπορεῖ νὰ διατηρήσῃ ἁρμονίαν μετὰ τοῦ συζύγου ἢ τῶν λοιπῶν συγγενῶν καὶ ἀναγνωρίζει ὅτι διὰ τοῦτο πταίει αὐτὴ ἡ ἰδία, διότι διαρκῶς ὀργίζεται εἰς κάθε περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ἐκπληρώνωνται αἱ διαταγαί της καθὼς καὶ ὅταν τῇ ἀπευθύνουν οὐχὶ ἀρκετὰ εὐγενῆ λόγον. Ἐδῶ ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἐξηγήσῃς ὅτι δὲν ὀργίζεται διότι οὕτω συμβαίνει, ἀλλὰ διότι ἔχει τάσιν πρὸς τὴν ὀργὴν ἡ ὁποία εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ ἑπτὰ κύρια ἁμαρτήματα, τὰ ἀπομακρύνοντα ἡμᾶς ἀπὸ τῆς σωτηρίας. Ἡ πρώτη δὲ ἐνέργεια πρὸς θεραπείαν τοῦ πάθους τούτου συνίσταται εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ καταστρεπτικοῦ αὐτοῦ (διότι σχεδὸν πάντα τὰ φρικωδέστατα ἁμαρτήματα δὲν θὰ συνέβαινον ἐν τῇ ζωῇ τῆς ἀνθρωπότητος ἐὰν οἱ ἄνθρωποι δὲν κατελαμβάνοντο ὑπὸ τῆς ὀργῆς) ὡς καὶ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τούτου ὅτι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ὑποκείμεθα εἰς τὸ πάθος τοῦτο, ὅτι εἴμεθα ἀσθενεῖς πνευματικῶς καὶ ἔχομεν ἀνάγκην θεραπείας. Δεύτερον φάρμακον τόσον ἐναντίον τοῦ πάθους τούτου ὅσον καὶ ἐναντίον παντὸς ἄλλου πάθους, πρέπει νὰ εἶνε κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἁγίων πατέρων ὁ ***δικαία ὀργὴ*** ἡμῶν κατὰ τοῦ πάθους

αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ παρούσῃ περιπτώσει κατ' αὐτῆς τῆς ἡμετέρας τάσεως πρὸς τὴν ὀργήν. Ὁ Δημιουργὸς ἐνέβαλεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἱκανότητα τοῦ ὀργίζεσθαι διὰ νὰ κατευθύνωμεν τὸ αἴσθημα τοῦτο ἐναντίον τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐναντίον τῶν παθῶν ἡμῶν καὶ ἐναντίον τοῦ διαβόλου, οὐδαμῶς δὲ ἐναντίον τῶν πλησίον ἡμῶν, οὐδὲ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, τῶν μισούντων ἡμᾶς, διότι Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Σειρὰχ λέγει ὅτι πᾶσα κίνησις θυμοῦ εἶνε ἤδη πτῶσις (*ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ Α, 22*). Ἀλλὰ βεβαίως οἱ τρόποι αὐτοὶ τῆς καταπολεμήσεως τοῦ πάθους τῆς ὀργ δὲν ἀρκοῦν. Τοιουτοτρόπως ὁ θυμὸς ἐξασθενεῖ κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀλλὰ δὲν φονεύεται. Ἀπόκτα βαθμηδὸν τελείαν ἀοργησίαν. Ἐννοεῖται ὅτι κύριον μέσον εἰς τοῦτο εἶνε νὰ προσεύχηταί τις περὶ αὐτοῦ πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, ἐπίσης δὲ καὶ κάθε φορὰν ποὺ συναντᾷ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον τὸν ὀργίζει. Ἀκολούθως ἀγωνίζου ἤδη κατ' αὐτῆς τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ πάθους σου καὶ ἐὰν δὲν εἰμπορεῖς νὰ συγκρατήσῃς τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ λόγων προσβλητικῶν, τότε παῦσον τὴν συνομιλίαν, τ. ἔ. ἢ ἀπομακρύνθητι ἐκεῖθεν ἔνθα αὕτη ἤρξατο, ἢ σιώπα, ἢ ὁδήγει αὐτὴν εἰς ἄλλο ἀντικείμενον. Τὸ περισσότερον ἀρκεῖ δύο ἢ τρεῖς φορὰς νὰ πράξῃς οὕτω καὶ ἀμέσως θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ αὐτὸ καὶ ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς, αἱ δὲ πρῶται ἀκτῖνες τῆς διαλαμψάσης φιλικῆς συμπεριφορᾶς διὰ τοιαύτης ἀνακουφίσεως κατακλύζουν τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀποροῦν διατὶ ἤριζον πρὸς ἀλλήλους ἀποστεροῦντες οὕτω ἑαυτοὺς τῆς χαρᾶς τῆς ἁγίας φιλίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὐχὶ πάντοτε εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπομακρύνῃ τις ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἢ τῆς κοινωνίας τὸ πνεῦμα τῆς ὀργῆς καὶ τῶν ἐρίδων· συμβαίνει ὥστε κάποιος ἐκ τῶν πλησίον σου, καθ' ὑποβολὴν τοῦ διαβόλου, γίνεται περισσότερον ἀκόμη φιλόνεικος, ὅταν παρατηρήσῃ ὅτι σὺ καθησύχασες, καὶ ἀντὶ νὰ σὲ μιμηθῇ εἰς τοῦτο σὲ φθονεῖ διὰ τὴν πραότητά σου, καὶ αὐξάνει τὴν θρασύτητά του, τοὺς κακεντρεχεῖς λόγους καὶ τὰ ἔργα Τότε γνώριζε ὅτι τοῦτο διὰ σὲ εἶνε σταυρὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐὰν δὲν εἰμπορεῖς νὰ ἀπομακρυνθῇς ἀπὸ τοιούτου ἀνθρώπου, ἢ ὡς λέγεται ἐν τοῖς πνευματικοῖς βιβλίοις ***νὰ δώσῃς τόπον τῇ ὀργῇ***, προσπάθει τοὐλάχιστον ὁ ἴδιος νὰ διατηρήσῃς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν γαλήνην πρὸς αὐτόν, ὡς ἐλέχθη ἐν τῷ ψαλμῷ: μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤν εἰρηνικός. Φύλαττε τὴν ψυχήν σου ἀπὸ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς κακεντρεχοῦς ἐκδικήσεως καὶ περὶ τῆς συμπεριφορᾶς σου πρὸς τοιοῦτον κακὸν ἄνθρωπον σκέφθητι μόνος ἀφοῦ προσευχηθῇς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ συμβουλευθῇς τοὺς γηραιοτέρους σου. Εἰς ἄλλον μάλιστα δὲν εἶνε ὠφέλιμον νὰ ἐπιδεικνύῃς διαρκῶς πραότητα, ἰδίᾳ δὲ εἰς κακὴν σύζυγον ἢ ὑπερηφανευθέντα υἱόν. Ἄλλον πρέπει νὰ τιμωρῇς καὶ ἄλλον νὰ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ σεαυτοῦ. Εἰς τοῦτο θὰ σὲ ὁδηγήσῃ ὁ Θεός, καὶ ἐὰν σφάλῃς ἐν τῇ ἐκτιμήσει τοῦ καλυτέρου,

δὲν θὰ εἶσαι διὰ τοῦτο ἔνοχος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀρκεῖ μόνον ἡ ὀργὴ νὰ μὴ διεισδύσῃ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ νὰ μὴ κατακυριεύσῃ αὐτῆς.

Εἶνε μέγα ἀπόκτημα ἡ ***ἀοργησία***: πολλοὺς φίλους θὰ ἀποκτήσῃς διὰ τοῦ δώρου τούτου καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν περισσότερον ἐσκεπτόμεθα περὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς καὶ περὶ τῆς ἀξίας τῶν πνευματικῶν δώρων, θὰ κατενοοῦμεν τότε ὁπόσην περισσοτέραν τὰ τελευταῖα ταῦτα παρέχουν εἰς ἡμᾶς χαρὰν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ὑλικοὺς ἐκείνους θησαυρούς, ὄπισθεν τῶν ὁποίων τρέχοντες οἱ ἄνθρωποι λησμονοῦν τὸν Θεὸν καὶ τὴν συνείδησιν, καὶ ἀποκτήσαντες αὐτοὺς δοκιμάζουν μόνον ἀπαγοήτευσιν.

Ἡ ἀοργησία καὶ ἡ μετ' αὐτῆς συνδεδεμένη πραότης εἶνε ζωηφόρον φῶς τὸ ὁποῖον, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπὸ μέρους τοῦ φέροντος αὐτὸ προσπαθείας, ἐκχέεται εἰς τοὺς περιβάλλοντας αὐτὸν καὶ πληροῖ αὐτοὺς διὰ ζήλου μιμήσεως. Αὐτὴ ἡ ἀοργησία ὑπῆρξεν ἓν ἀπὸ τὰ κυριώτερα αἴτια τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ τόσον κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ὅσον καὶ ἐν τῇ ζωῇ τῶν τελευταίων ὁμολογητῶν Λεοντίου τοῦ Ροστοβίου, Στεφάνου τοῦ Πέρμης κτλ. Τοιαύτην ἔννοιαν ἔχουν οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνωρίτερον τοῦ ψαλμῳδοῦ (36): ***μακάριοι οἱ πραεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.*** Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἀπόκτησις τῆς ἀοργησίας καὶ τῆς πραότητος δὲν συντελεῖται ἐν σοὶ μετ' ἐπιτυχίας, τὸ δὲ πάθος τῆς ὀργῆς, τὸ ὁποῖον σὺ ἐπὶ μακρὸν εἶχες ὑποδουλώσῃ, καὶ πάλιν ὑπερνικᾷ, ἐκδηλούμενον εἰς ὀργιλώδη ἔργα κατὰ τοῦ πλησίον, προσάγαγε μετὰ δακρύων μετάνοιαν δι' αὐτό, ἵνα ἡ ὀργὴ μὴ μεταστραφῇ εἰς ***φθόνον*** — τὸ ἀπαισιώτερον ἐνώπιον τῶν ὀμμάτων τοῦ Θεοῦ ἁμάρτημα, διότι πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ***ἀδελφοκτόνος*** ἐστὶν, γράφει ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἐπιστολῇ. Τὸ μόνον δραστήριον, καίπερ πικρὸν κατὰ τὴν πρώτην λῆψιν, φάρμακον κατὰ τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ θυμοῦ εἶνε ἡ ἐξαίτησις συγγνώμης μετὰ τὸν διαπληκτισμόν. Εἶνε τοῦτο πικρὸν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπερηφάνειαν, ἀλλ' ἐὰν εἶνε πικρὸν τότε μετὰ μεγαλειτέρας προθυμίας σπεῦσον νὰ ἐπωφεληθῇς ἐξ αὐτοῦ, διότι εἶνε πικρὸν μόνον διὰ τοὺς ὑπερηφάνους, ἐὰν δὲ φανῇ καὶ εἰς σὲ ἀφόρητον, γνώριζε ὅτι ἔχεις καὶ ἄλλην βαρεῖαν ἀσθένειαν — τὴν ***ὑπερηφάνειαν.*** Κάθισον καὶ σκέφθητι περὶ τῆς ψυχῆς σου, προσεύχου ὅπως ὁ Κύριος σὲ βοηθήσῃ νὰ κατανικήσῃς σεαυτὸν καὶ νὰ ζητήσῃς συγγνώμην καὶ εἰρήνην παρὰ τοῦ προσβληθέντος παρὰ σοῦ καὶ ἐὰν ἀκόμη ὁ τελευταῖος εὐθύνεται περισσότερον ἀπὸ σέ.

Εἶνε ἆρά γε ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν ἀγαθῶν καρπῶν τῆς τοιαύτης νίκης καθ' ἡμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ τοῦ διαβόλου; Πόσον θὰ ἐλαφρυνθῇ ἡ καρδία σου, πόσον εὔκολον θά σοι εἶνε κατὰ τὴν δευτέραν φοράν,

ἤδη ἄνευ ἀγῶνος, νὰ ζητήσῃς συγγνώμην; Ὁμοιάζει τοῦτο πρὸς τὴν τέχνην τοῦ κολυμβᾶν: ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποφασίζει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ νὰ κολυμβήσῃ, τῷ φαίνεται ἀδύνατον τοῦτο καὶ φοβῆται καὶ ἀγωνίζεται, ὅταν ὅμως πλεύσῃ, ἐφεξῆς χωρὶς πλέον νὰ φοβεῖται ρίπτεται διὰ νὰ κολυμβήσῃ. Στρέψον τὴν προσοχήν σου καὶ εἰς τὴν ἀντίθετον πλευρὰν τοῦ ζητήματος. Ἐὰν δὲν συμφιλιωθῇς μετὰ τοῦ πλησίον, τότε μάταιαι εἶνε αἱ προσευχαί σου καὶ ἄκαρπος ἡ μετάνοιά σου, ***ἡ δὲ κοινωνία ἔσται σοι εἰς κατάκριμα.*** Διὰ τοῦτο ὁ πνευματικὸς ὀφείλει ἀναμφιβόλως νὰ ἐρωτᾷ πάντας τοὺς ἐξομολογουμένους ἐὰν τρέφουν κακίαν τινὰ κατὰ τοῦ πλησίον καὶ ἐὰν συνεφιλιώθησαν μεθ' ὧν ἐφιλονείκησαν, ἐὰν δὲ μετά τινος δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συναντηθῶσι, ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν συνεφιλιώθησαν μετ' αὐτοῦ. Ἐπεξηγεῖ ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ ταύτῃ εἰς τὸν ἐξομολογούμενον ὅτι ἐν Ἁγίῳ Ὄρει οἱ πνευματικοὶ ὄχι μόνον δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς μοναχούς, τοὺς τρέφοντας κακίαν τινὰ πρὸς τὸν πλησίον, νὰ λειτουργῶσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ κοινωνῶσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἀλλὰ καὶ ἀναγκάζουν αὐτοὺς ἐκ τῆς Κυριακῆς προσευχῆς νὰ παραλείπουν τὰς λέξεις ***καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν*** διὰ νὰ μὴ ψεύδωνται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ὑπενθυμίζει εἰς τὸν μοναχὸν ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην οὔτε χριστιανὸς εἶνε, ἐφόσον δὲν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Κυριακὴν προσευχήν.

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ ὑπὸ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

(Συνεχίζεται)

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩι ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 67 τοῦ ἔτους 1937).

Ἀριθ. 520.

Χρυσόδετον τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΣΤ´ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 114, μ. 0,217 πλ. 0,152, ὧν τὸ κείμενον δίστηλον μὲν εἰς τὰ φ. 3—7 καὶ 111—114 (0,148×0,45), μονόστηλον δὲ εἰς τὰ λοιπὰ (0,135×0,85).

Ὁ χάρτης στιλπνός, ἡ δὲ γραφὴ συμμετρικωτάτη. Τὰ δύο πρῶτα πρόσθετα καὶ νεωτέρας γραφῆς, ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ Ἀντωνίνου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ τελευταίου φύλλου φαίνεται νὰ ὑπῆρχε σημείωσίς τις ἣν βέβηλος χεὶρ ἀπέκοψεν.

Ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς πρώτης πινακίδος γέγραπται ἡ ἑξῆς σημείωσις: «ἐπεκράτησαν οἱ Πατριάρχαι Κων)πόλεως ἐξ ἀρχῆς τὰ ἐνάντια, μέχρι τοῦ νῦν· εἰς ἕνα καιρὸν Φώτιος καὶ Ἰγνάτιος· εἰς ἄλλον καιρὸν Χρυσόστομος καὶ Ἀρκάδιος· πάλιν Νικηφόρος καὶ Ταράσιος· πάλιν Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς καὶ Εὐθύμιος εἰς ἄλλον καιρόν».

Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ 20 β φ. οἱ ἑξῆς στίχοι εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου:

«Φοῖβōν ἀλυσκάζει, μυρίων ἀνταξία φοίβων
κόλπων ὑποχθονίων, εὐρυόεν δύνασα.
ὄρνυθϊ μαρμαίρουσα τὸ λώϊον ὄφρακεν οἷα,
κόσμος ἴου φοίβου φέγγεσι λαμπετάει
ἔλδει πᾶς προπάροιθε τόσοις δέμας ὄμμασι λάμπειν
ὀπατίοις Μαρίη χρίσμασι διαπρέπει.»

1. «Ἐκεῖνα ὅπου κριθοῦν καὶ κακῶς τυπωθοῦν οὔτε χρόνος οὔτε νόμο οὔτε συνήθεια βεβαιοῖ». Φωτίου Κων)πόλεως κεφ. Δ′. Ἀρχ: Καὶ πότε καθηρέθη ἀρχιερεὺς καὶ πάλιν ἐσυγχωρέθη... (φ. 1.).

2. Λύσις ἀφορισμοῦ λεγομένη ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως. Ἀρχ: Ἡ ταπεινότης ἡμῶν. (φ. 1β).

3. Ὅτι ὁ ἀφορισμὸς τῆς Ἐκκλησίας ἐστὶν ἄλυτος καὶ ὅτι ὁ Πατριάρχης Θεοδόσιος οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἔχθρας, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἐπέβαλεν εἴς τινας τῶν ἀρχόντων ἀφορισμόν. Ἀρχ: Εἰ δὲ καὶ τοῦτο ζητεῖς... (φ. 3.).

4. «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ Λέοντι τῷ ἐγκλείστῳ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι μετανοίᾳ περὶ τὸ τέλος ὁ Σολομὼν ἐχρήσατο». Ἀρχ: Εἰ δέ τις καὶ περὶ τοῦ Σολομῶντος... (φ. 7).

5. «Ὅτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται, εἴγε προαγορεύειν τὸ μέλλον ὁ δαίμων δύναται εἴτε καὶ μή». Ἀρχ: Τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως Δαυῒδ... (φ. 9.).

6. Νόμιμον ἀδήλου τινός, συγγραφὲν ἐν ἔτει ͵ζρα′ (1592) μηνὶ Δεκεμβρίῳ Ἰνδ. θ′. Τοῦ νομίμου τούτου προτάσσεται:

α′. Προοίμιον τοῦ συγγραφέως οὗ ἡ ἐπικεφαλὶς διὰ κινναβάρεως: «τὸ παρὸν νόμιμον μετατραπὲν ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὴν ἁπλῆν κόπῳ πολλῷ ἤδη εὑρίσκεται γλῶτταν». Ἀρχ: Θησαυρὸς κεκρυμμένος καὶ πηγή... (φ. 11.)

β′. Πίναξ τῶν περιεχομένων (φ. 11β).

γ΄. Κεφάλαια δύο περὶ ἀναβαπτισμοῦ. Ἄρχ: Ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁ Ζ΄ κανών... (φ. 21).

δ΄. Τὸ περιεχόμενον τοῦ νομίμου διῃρημένον εἰς κεφ. 256, ὧν τὸ πρῶτον «περὶ κριτοῦ νὰ εἶναι εἰς πάντας συμπαθής» (φ. 22) καὶ τὸ τελευταῖον «περὶ τοῦ ὅταν ὁ ἀνὴρ λείπῃ χρόνους πέντε καὶ δὲν ἀποστέλλει ἔξοδον εἰς τὴν γυναῖκα του» (φ. 323). Ἐπιγράφονται δὲ τὰ κεφάλαια: Ματθαίου νομογράφου, εἰς δὲ τὰ περιθώρια ἀναφέρονται ὀνόματα Ματθαίου Ζωναρᾶ, Διονυσίου Βαλσαμῶνος, Ἰουστινιανοῦ, Χρυσοστόμου, Γρηγορίου, Βασιλείου τοῦ Μ., Συνόδων τῶν Ἀποστόλων, τῶν Πατέρων, ἐξ ὧν καθίσταται δῆλον ὅτι βάσις τῶν κανόνων ἐχρησίμευσαν αἱ πληρέστεραι ἐκδόσεις αὐτῶν.

ΣΗΜ. Ἐν τέλει τοῦ πίνακός τοῦ νομίμου γέγραπται καὶ ἡ ἑξῆς σημείωσις (φ. 20β). «Ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς ἡμέρᾳ Στ΄ καὶ ὥρα Ζη΄ καὶ ἐβαπτίσθη ἡμέρᾳ Ε΄ ὥρα Ζ΄ τῆς νυκτὸς καὶ ἐσταυρώθη Μαρτίῳ ΚΓ΄ ἡμέρα Στ΄ ὥρα Θ΄ ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ᾅδην λγ΄ ὥρας ἔκαμεν ὅπου ἐκήρυττεν· γ΄ ἕως τὸ βράδυ καὶ τὴν νύκτα ὥρας ιβ΄ καὶ τὸ σάββατον ιβ΄ καὶ στ΄ ὥρας τῆς νυκτὸς τοῦ Σαββάτου, σοῦμα λγ΄».

7. Κανόνες τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν Ἀποστόλων. (φ. 93).

8. ***Συμεὼν Θεσσαλονίκης*** περὶ ἱερέων κατ' ἐρωταπόκρισιν Ἄρχ: Τὸν ἔμφυτόν μοι παιδιόθεν... (φ. 104).

9. «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ καὶ Στυλίτῃ κυρίῳ Ἰωάννῃ τῷ Σιναΐτῃ περὶ τοῦ ὁποίαν φύσιν τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα ἐκ νεκρῶν ἐγερθήσονται καὶ εἰ βρῶσιν ἐσθίειν μέλλουσιν ὥς τινες ἐπιφέρουσιν.» Ἄρχ: Ὁ Κ. ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θ. ... (φ. 111).

Ἀριθ. 521.

Διδαχαὶ ἀδήλου τινὸς 39 τὸν ἀριθμὸν εἰς διαφόρους Κυριακὰς καὶ ἑορτάς.

Τεῦχος χάρτινον, γραφὲν πιθανῶς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ΄. αἰῶνος ἐκ φύλλων 334, μ. 0,21 πλ. 0,14, ὧν πολλὰ ἄγραφα. Τούτων προτάσσεται ἔν τινι τῶν ἐν ἀρχῇ μὴ ἠριθμημένων ἀγράφων φύλλων πίναξ αὐτῶν. Ἐν αὐταῖς οὐδεμία γίνεται μνεία οὔτε τοῦ τόπου ἔνθα ἐξεφωνήθησαν, οὔτε τοῦ συγγραφέως, ἀλλ' οὔτε καὶ χρονολογίας τινός. Ἡ πρώτη (εἰς τὴν Β΄. Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου) ἄρχεται: Βέβαια τιμιώτατοι ἀκροαταὶ... (φ. 1), ἡ τελευταία (εἰς τὴν ΙΑ΄ Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου): Τόση πολὺ καὶ ἄμετρος εἶνε ἡ μακροθυμία.. (φ.327). Ἐν φ. 333 ἀναγράφεται καὶ συγχαρητήριος ἐπιστολὴ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων τῷ Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων, πιθανῶς τῷ Χρυσάνθῳ, ἐν ᾗ ὁ συγγραφεὺς εὔχεται καὶ ὑπὲρ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Οὐγγροβλαχίας Ἰωάννου Νικολάου

᾿Αλεξάνδρου Βοεβόδα, ὑπὲρ τῆς εὐσεβεστάτης κυρίας δόμνας Σμαράγδας καὶ τῶν ἐκλαμπροτάτων καὶ χρυσοβλαστήτων αὐτῶν μπεϊζατέδων. Ἄρχ: Χριστὸς γεννᾶται· θαυμάζει κατὰ ἀλήθειαν.

Ἡ στάχωσις βυρσίνη.

᾿Αριθ. 522.

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΖ΄. ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 376, μ. 0,202 πλ. 0,148, ὧν τὰ τρία εἰσὶ πρόσθετα ἐκ χειρογράφου πιθανῶς τῆς ΙΣΤ΄. ἑκατονταετηρίδος καὶ περιέχοντα ζητήματα δογματικὰ κατ᾿ ἐρωταπόκρισιν. Ἔνδον τῆς πρώτης πινακίδος κατὰ πλάτος καὶ τῆς ἑτέρας σελίδος, γέγραπται καλλιγραφικοῖς γράμμασιν ἡ συγχωρητικὴ εὐχὴ μετὰ μεγάλης ἰδιοχείρου ὑπογραφῆς τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Παϊσίου, ἐν δὲ φ. 218 ἡ ἑξῆς ἰδιόχειρος καὶ ἐνυπόγραφος σημείωσις τοῦ Ἱεροσολύμων Μελετίου:

«Ἐν τῷ μικρῷ μηνύματι ὁ Μακαριώτατος καὶ Παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ Δεσπότης Πατὴρ καὶ Πατριάρχης ἰδὼν τὴν ἁγιωσύνην ἀξίαν οὖσαν πρὸς τὸ ποιμαίνειν τὴν ἁγιωτάτην μητρόπολιν Πτωλεμαΐδος ἐπρόσταξεν ἡμᾶς μηνύσαι αὐτῇ καὶ ἑτοιμασθῆναι». Ἰδιόχειρος μεγάλη ὑπογραφὴ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου εὕρηται καὶ ἐν φ. 371. ***Περιεχόμενα***:

1) Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Ἱεροσολυμίτου πρὸς τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν Παραβάτην. Ἄρχ: Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν... (φ. 3).

2) Περὶ τῆς τάξεως, τῶν τε ἀξιωμάτων καὶ ὀφφικίων. Ἄρχ: Οἱ τοῦ Βασιλέως υἱοί... (φ.19).

3) Περὶ φορεμάτων ἑκάστου τῶν ἀξιωματικῶν. Ἄρχ: Τὸ σκιάδιον τοῦ Δεσπότου... (φ. 21 β).

4) Εὐχαὶ εἰς προχειρίσεις Βασιλέως, Καίσαρος, Νοβλισίμου, Κουροσαλάτου, ἐπὶ προαγωγῇ ἄρχοντος, ἐπὶ προχειρίσει ἡγουμένου, κηροφόρου καὶ δεσποτάτου. (φ. 95).

5. ***Νείλου Δόξα Πατρῆ*** περὶ τῶν πέντε Πατριαρχικῶν θρόνων καὶ τῶν ὑπ᾿ αὐτοὺς Ἀρχιεπισκοπῶν καὶ Μητροπόλεων... συγγραφὲν ἐν ἔτει ,σχνα΄ (1143) Ἰνδ. Στ΄. Ἄρχ: Πανευγέστατε αὐθέντα μου... (φ. 105).

6) ***Λιβερίου Πάπα Ῥώμης*** ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιον «ὅτι τέλειον ἄνθρωπον ἀνέλαβεν ὁ Θεὸς λόγος» Ἄρχ: Ἔστιν οὖν ἡμῖν ἡ ὁμολογία... (φ.132).

7) ***Ἀθανασίου Πάπα Ἀλεξανδρείας*** ἀντίγραφον ὃ ἔγραψεν Λιβερίῳ Πάπᾳ Ῥώμης «ὅτι τέλειον ἄνθρωπον ἀνέλαβεν ὁ Θεὸς λόγος ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας» Ἄρχ: Εἷς θεὸς ἀθάνατος... (φ. 132 β).

(συνεχίζεται)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Ὁ Ἐξοχώτατος Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Ἐξοχώτατος Ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ 1ῃ τοῦ μηνὸς περὶ ὥραν 5.30′ προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐπανακάμψαντες ἐξ Ἀγκύρας ὅπου μετέβησαν ἐπ᾽ εὐκαιρίᾳ τοῦ Συμβουλίου τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως, ὁ Ἐξοχώτατος κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς, Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Ἐξοχώτατος κ. Κομνηνός, Ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας.

Τοὺς ὑψηλοὺς ἐπισκέπτας, ἀκολουθουμένους ὑπὸ τῶν Ἐξοχωτάτων Πρεσβευτῶν Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας ἐν Ἀγκύρᾳ κ.κ. Ρ. Ραφαὴλ καὶ Ἀλεξάνδρου Τελεμάκ, ὡς καὶ τῶν Γενικῶν Προξένων κ.κ. Α. Γάφου καὶ Ν. Λουκασιεβιτς καὶ τῆς ἰδιαιτέρας ἀκολουθίας αὐτῶν, ἀφιχθέντας δὲ εἰς Φανάριον δι᾽ ἀτμακάτου, ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας, ὅπου ἰδιαιτέρως ἐχαιρέτησεν αὐτοὺς καὶ ὁ Καϊμακάμης Φανὰρ εὐγενέστατος κ. Ἰ. Σακιζλῆ, ὑπεδέχησαν ὁ Μ. Διερμηνεὺς κ. Σ. Κωνσταντινίδης καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Εὐθ. Μαυρίδης. Ἀπὸ τῆς ἐξωθύρας τῶν Πατριαρχείων ἐδέχθη αὐτοὺς ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος μετὰ τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πύλην ἦσαν παρατεταγμένοι οἱ Πατριαρχικοὶ ἐφημέριοι. Προηγουμένων τῶν κηρύκων καὶ τῶν ἱερέων οἱ ἐπίσημοι ξένοι ὡδηγήθησαν εἰς τὴν Αἴθουσαν τῆς Παναγίας, ἔνθα ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς οἱ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, φέροντες ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ σταυρόν, οἵτινες καὶ ὡδήγησαν αὐτοὺς εἰς τὸ ἐπίσημον Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ὅπου ἀνέμενεν ἡ Α.Θ. Παναγιότης περιστοιχιζομένη ὑπὸ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Δέρκων, Προύσης, Σάρδεων, Ἡλιουπόλεως, Θεοδωρουπόλεως, Χριστουπόλεως, Λαοδικείας καὶ Αἴνου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἔφερε σταυρὸν καὶ δύο ἐγκόλπια.

Οἱ ἐπίσημοι ξένοι ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν τῆς Α.Θ. Παναγιότητος καὶ ἔλαβον θέσιν δεξιᾷ τοῦ Γραφείου Αὐτῆς.

Μετὰ τὰς γενομένας ἑκατέρωθεν συστάσεις ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξέφρασε τὴν ἰδιαιτέραν χαρὰν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ Αὐτῆς ἐπὶ τῇ εἰς τὸ Ἱερὸν Κέντρον ἐπισκέψει τῶν Α.Α. Ἐξοχοτήτων, τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑφυπουργοῦ τῆς Ρουμανίας κ. Κομνηνοῦ ἐρχομένου τὸ πρῶτον. Οἱ ξένοι διεδήλωσαν τὴν καὶ ἐφ᾽ ἑαυτῷ πρὸς συννήματι πολλὴν αὐτῶν συγκίνησιν, ὑπέβαλον δέ, καθ᾽ ἣν εἶχον ἑκάτερος ἐντολήν, τὰ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν εὐλαβῆ σέβη τῶν Α. Α. Μεγαλειοτήτων τῶν Βασιλέων Καρόλου Β′ τῆς Ρουμανίας καὶ Γεωργίου Β′ τῆς Ἑλλάδος, τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων καὶ λαῶν, ὡς καὶ τὰς ἀδελφικὰς προσρήσεις τῶν Προκαθημένων τῶν Ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν Ρουμανίας καὶ Ἑλλάδος. Ὁ Ἐξοχώτατος κ. Κομνηνὸς κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συνδιάλεξιν ἰδιαιτέρως ἐτόνισεν ὅτι τὴν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ποιεῖται οὐ μόνον ὡς γνήσιον τέκνον τῆς Μητρὸς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ὃν ἰδιάζοντα πρὸς τοῦτο ἔχει λόγον καὶ ὑποχρέωσιν, δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ

γένος συνδέεται πρὸς ἕνα ἐκ τῶν μεγάλων Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν Διονύσιο Δ' τὸν Κομνηνόν. Τοῦ Πατριάρχου τούτου τὸν βίον καὶ τὴν πατριαρχικὴν δρᾶσιν ἡ Α.Θ. Παναγιότης εὗρεν ἐπὶ τούτῳ τὴν εὐκαιρίαν ἵνα συντόμως ἀναλύσῃ. Ἐν τέλει ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐγερθέντων πάντων, προσέφερε τῷ Ἐξοχωτάτῳ Πρωθυπουργῷ τῆς Ρουμανίας πολύτιμον σταυρὸν εἰς εὐλογίαν αὐτῷ καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς εἰς τὸ Ἱερὸν Κέντρον ἐπισκέψεως. Τῷ Ἐξοχωτάτῳ Πρωθυπουργῷ τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰ. Μεταξᾶ σταυρὸς ἀπὸ μέρους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εἶχε προσφερθῇ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπίσκεψιν ἐνταῦθα.

Οἱ ξένοι ἀποχαιρετήσαντες τὴν Α.Θ. Παναγιότητα καὶ τοὺς σεβ. Ἀρχιερεῖς, κατῆλθον καὶ προσεκύνησαν εἰς τὸν πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναόν, ἀνεχώρησαν δὲ προπεμφθέντες μετὰ τῶν αὐτῶν μεθ' ὧν καὶ κατὰ τὴν ὑποδοχὴν αὐτῶν τιμῶν.

Μετὰ ἡμίωρον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Πέρα Παλάς, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς.

Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία.

Μετὰ τῆς εἰθισμένης ἱερᾶς μεγαλοπρεπείας ἐτελέσθη τῇ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας (13 τοῦ μ.) ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἡ καθιερωμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία τῇ Α. Θ. Παναγιότητι συλλειτουργησάντων τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης, Σάρδεων, Ἡλιουπόλεως Θεοδωρουπόλεως, Χριστουπόλεως, Λαοδικείας καὶ Αἴνου. Τῆς θείας λειτουργίας μετέσχεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ Κλήρου καὶ ὁ αἰδεσιμολογ. Πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα Σερβικῆς παροικίας κ. Πέτρος Χαϊδούκοβιτς. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἰδιαιτέρως ἐμνημόνευσε τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Πατριάρχου Βαρνάβα. Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης πανσιολ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Κορωναῖος, τὸ δὲ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν ἀπήγγειλεν ὁ ἐντιμολ. Ἄρχων Μ. Πρωτέκδικος κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐψάλη Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Τρισάγιον ἐπὶ προτειθεμένου δίσκου κολλύβων ὑπὲρ τῶν ἀοιδίμων Ὀρθοδόξων Βασιλέων, Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων καὶ μοναχῶν καὶ πάντων τῶν ἀγωνισαμένων ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἀκολούθως ὁ Πατριάρχης φέρων τὴν στολὴν τῆς Τιβεριάδος ἀνῆλθε, ψαλλόντων τῶν χορῶν, εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν, ἔνθα ἀνέγνω καὶ αὖθις τρισάγιον.

Παρῆσαν κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν οἱ εὐγενέστατοι Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ρουμανίας κ. Νικόλαος Λουκασίεβιτς μετὰ τῆς κυρίας Λουκασίεβιτς, καὶ Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Χριστοδούλου, ὁ κ. Ἀλέξανδρος Μιλένοβιτς, Γραμματεὺς ἐν τῇ Βασιλικῇ Αὐλῇ τῆς Γιουγοσλαυΐας, ὁ κ. Μπογδὰν Διολέβιτς, Γραμματέως τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Γιουγοσλαυικῆς Πρεσβείας, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ πλῆθος εὐσεβοῦς λαοῦ.

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τας Κυριακάς, τὴν Κυριακὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως λειτουργήσαντος, κατὰ τὴν τάξιν, τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνό-

δου παινοσιολ. ἀρχιμ. κ. Κυρίλλου Ἀξιώτου, τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, συγχοροστατούντων Αὐτῇ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης, Θεοδωρουπόλεως, Χριστουπόλεως καὶ Αἴνου, τοὺς ἑσπερινοὺς καὶ τὰ Μ. Προκειμένα τῶν Κυριακῶν, τὰς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων ἑκάστης Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς, τὰς ἀκολουθίας τῆς Α', Β' καὶ Γ' Στάσεως τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου καὶ τὰς τοῦ Μ. Ἀποδείπνου τῆς Καθαρᾶς Ἑβδομάδος.

Θεῖον κήρυγμα.

Κατὰ τὴν παροῦσαν ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐκήρυξαν τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Κορωναῖος, τὴν Β' Κυριακὴν ὁ πανοσιολ. Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Μάξιμος καὶ τὴν Γ' ὁ πανσιολογ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος.

Ἐν τοῖς λοιποῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐκήρυξαν οἱ ἑκασταχοῦ ἱερουργοῦντες ἀρχιερεῖς, οἱ τακτικοὶ ἱεροκήρυκες τῶν ναῶν, ἐν οἷς ὑπάρχουσι τοιοῦτοι, καὶ οἱ τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν ἔχοντες ἐκ τῶν ἱερατικῶν προϊσταμένων αὐτῶν. Πρὸς τούτοις ἐκτάκτως ὁρισθέντες ἐκήρυξαν: ὁ θεοφ, Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως κ. Γεννάδιος ἐν τῷ ἱ. ναῷ Παναγίας Ἐξ Μαρμάρων, χοροστατήσας ἐν ταὐτῷ, — ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀγαθάγγελος ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πέραν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς Γ' Στάσεως τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, — ὁ πανσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Καλλίνικος ἐν τῷ ἱ. ναῷ ἁγίου Γεωργίου Ἐδιρνὲ Καποῦ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς Β' Στάσεως τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, ἐν τῷ ἱ. ναῷ ἁγίας Παρασκευῆς Χάσκιοϊ τῇ β' Κυριακῇ καὶ ἐν τῷ ἱ. ναῷ Παναγίας Ἐξ Μαρμάρων τῇ γ' Κυριακῇ, — ὁ πανσιολογ. Τριτεύων κ. Μελέτιος ἐν τῷ ἱ. ναῷ ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ τῇ Τετάρτῃ τῆς Δ' ἑβδομάδος, — ὁ πανσιολογ. Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Ἰσίδωρος ἐν τῷ ἱ. ἁγιάσματι τῶν Βλαχερνῶν τὴν πρωΐαν καὶ ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῶν ἁγίων Θεοδώρων Βλάγκας τὴν ἑσπέραν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς Α'. Στάσεως τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου καὶ ἐν τῷ ἱ. ναῷ ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ τῇ Τετάρτῃ τῆς Γ' ἑβδομάδος — Καὶ ὁ ἱερολογ. Διάκονος Ἀνδρέας Παντολέοντος ἐν τῷ ἱ. ναῷ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μ. Ρεύματι τῇ Γ' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.

Τοῖς κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσασι τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτὴν σεβ. Μητροπολίταις Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθῳ (9 τοῦ μ.) καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Σωφρονίῳ (11 τοῦ μ.) ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη καὶ εὐχήθη διὰ γραμμάτων.

Χειροθεσία

Κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν χοροστασίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς (6 τοῦ μ.) ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχειροθέτησε τὸν νέον Ἄρχοντα Λαμπαδάριον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας μουσικολογ. κ. Κωνσταντῖνον Πρίγγον.

Ἐπισκέψεις.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ γενόμενοι δεκτοὶ παρὰ τῇ Α.Θ. Παναγιότητι ὑπέβαλον Αὐτῇ τὰ ἑαυτῶν σέβη:

— Τῇ 1ῃ, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπισκέψεως τῶν Ἐξοχωτάτων κ.κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ Κομνηνοῦ οἱ ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ κ.κ. Θ. Ὑψηλάντης καὶ Γ. Κούστας, συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν Ὑποπροξένων κ.κ. Γ. Χριστουδούλου καὶ Θ. Γρίβα.

— Τῇ 4ῃ ὁ τέως ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ρουμανίας ἐντιμότατος κ. Κ. Κρέτζου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐλεύσεως καὶ ὀλιγοημέρου ἐνταῦθα διαμονῆς αὐτοῦ.

— Τῇ 20ῇ ὁ κ. Ἀ. Τσιμένης, μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ λιμένος Πειραιῶς, καὶ

— Τῇ 31ῃ ὁ νέος Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Φιλιππουπόλει κ. Δ. Ἀξελός, διερχόμενος διὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως πρὸς μετάβασιν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ.

Μουσικὴ ἔκδοσις

Ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν Ὀρθόδοξον Παρατηρητὴν τῆς Ν. Ὑόρκης ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Β.Ν. Ἀμερικῆς ἐξεδόθη καὶ κυκλοφορεῖ Μουσικὴ λειτουργία.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Καταρτισμὸς Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

Γενομένης ἀνασυγκροτήσεως τῶν διαφόρων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἀρχομένην νέαν ἐτησίαν ἀπὸ τοῦ παρόντος μηνὸς Μαρτίου περίοδον, κατηρτίσθησαν αὗται ὡς ἑξῆς:

— ***Ἡ Ἐφορεία τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Μαξίμου, Προύσης Πολυκάρπου, Πριγκηποννήσων Θωμᾶ (Ἐφοροταμίου), Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου καὶ Χριστουπόλεως Μελετίου.

— ***Ἡ Κανονικὴ Ἐπιτροπή***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Χριστουπόλεως Μελετίου, Λαοδικείας Δωροθέου, Αἴνου Γερμανοῦ καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀξιώτου, ὡς γραμματεύοντος μέλους.

— ***Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου καὶ Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου.

— ***Ἡ ἐπὶ τῶν Γενικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ζητημάτων Ἐπιτροπή***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ, Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Λαοδικείας Δωροθέου καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀξιώτου, ὡς γραμματεύοντος μέλους.

— ***Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπή***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Δέρκων Ἰωακεὶμ καὶ Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ.

— ***Ἡ ἐπὶ τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, τοῦ Ἀρχειοφυλακίου καὶ τοῦ Περιοδικοῦ Ἐπιτροπή***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Χριστουπόλεως Μελετίου καὶ Λαοδικείας Δωροθέου καὶ τῶν πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Ἀδαμαντίου, Ἀρχιγραμματέως ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀξιώτου καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου Γρηγορίου.

— ***Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἁγ. Ὄρους Ἐπιτροπή***: ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Χριστουπόλεως Μελετίου καὶ Λαοδικείας Δωροθέου.

— ***Ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων***

Ἐπιτροπή: Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Δέρκων Ἰωακείμ, Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, τοῦ Σχολάρχου τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Αἰμιλιανοῦ καὶ τῶν καθηγητῶν αὐτῆς ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Κορωναίου καὶ Ἰωάννου Παναγιωτίδου.

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκηδόνος.

Αἰτήσει τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου ἐνεκρίθη ἡ εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους Σωτηρίου Τσαούση, προσληφθέντος ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος ὡς ἀρχιδιακονίου Αὐτῆς. Ἡ χειροτονία τοῦ εἰρημένου γενήσεται τῇ Κυριακῇ τῆς 3ης Ἀπριλίου.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κρήτης.

Διὰ τὴν ἐν χηρείᾳ τελοῦσαν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου ἐπισκόπου αὐτῆς Χρυσοστόμου Ἱερὰν Ἐπισκοπὴν Κισσάμου καὶ Σελίνου, ἐκ τῶν τριῶν πρὸς τοῦτο ὑποψηφίων τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου Κρήτης προεκρίθη ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης δικαιούχων ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδ. κ. Εὐδόκιμος Συγγελάκης, ὅστις καὶ ἐχειροτονήθη ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης τῇ 13ῃ τοῦ μηνός.

Τῇ Α. Θεοφιλίᾳ διὰ τηλεγραφήματος ἐξαιτησαμένῃ τὴν εὐλογίαν καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συγχαρεῖσα ἐπὶ τῇ ἐπαξίῳ προαγωγῇ, ηὐχήθη ἐνίσχυσιν καὶ ἱκάνωσιν παρὰ Θεοῦ πρὸς δόκιμον καὶ καρποφόρον ἐν τῷ τοῦ Κυρίου ἀμπελῶνι διακονίαν.

— Ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Μητροπολίτης Κρήτης κ. Τιμόθεος ἀπέστειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν ἀντιγράφῳ τὰ πρακτικὰ τῆς πρό τινος συνελθούσης ἐν Κρήτῃ Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου, συνοδεύων ταῦτα καὶ διὰ σχετικῆς ἐκθέσεως. Τὰ πρακτικὰ ταῦτα, θίγοντα καὶ σημεῖα τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, παρεπέμφθησαν πρὸς μελέτην τῇ οἰκείᾳ Συνοδικῇ Κανονικῇ Ἐπιτροπῇ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Αὐστραλίας.

Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Αὐστραλίας κ. Τιμόθεος διώρισε τὸν ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Κωνσταντῖνον Ἀθ. Πατσογιάννην καθηγητὴν τῶν ἱερῶν ἐν τῇ ἐν Πέρθῃ ὁμογενεῖ σχολῇ καὶ πρωτοψάλτην τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ ναοῦ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης.

Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἀνδρέας διὰ γράμματος ἐγνώρισε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἀνακομιδὴν ἐκ Κερκύρας εἰς Πρέβεζαν τῶν ὀστῶν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Κοσμᾶ. Τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐξεφράσθη ἐπὶ τούτῳ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας.

Ἅγιον Ὄρος.

Ἀρξαμένου τοῦ νέου ἔτους ἐγένετο ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ διεξήχθησαν αἱ ἐτήσιαι ἐν ταῖς Ἱεραῖς Μοναῖς ἀρχαιρεσίαι. Τούτων ἀναγγελ-

θέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ σχετικῶν ἐξαγγελτηρίων γραμμάτων τῆς τε Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, διεβιβίσθησαν ἀπαιτητικῶς τὰ προσήκοντα σεπτὰ Πατριαρχικὰ γράμματα.

— Παρεσχέθη ἄδεια μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὄρος πρὸς προσκύνησιν τῶν ἐκεῖ Ἱερῶν Μονῶν καὶ λοιπῶν προσκυνημάτων τοῖς σεβ. Μητροπολίταις Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίῳ καὶ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ, ὡς καὶ τῷ ἐκ Βηρυττοῦ κ. Λεωνίδᾳ Φαρκούχ.

Γραφεῖον Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Τὸν τέως ὑπογραμματέα τῆς ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου πανσιολ. ἱεροδιάκονον Πολύευκτον Φινφίνην, ἐπιτυχόντα θέσιν ἱερατικὴν ἐν τῷ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Τριάδος, πρὸς συμπλήρωσιν συγχρόνως τῶν ἑαυτοῦ θεολογικῶν σπουδῶν, καὶ ὑποβαλόντα ἐπὶ τούτῳ παραίτησιν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ Συνοδικῷ Γραφείῳ καθηκόντων αὐτοῦ, σεπτῇ Πατριαρχικῇ ἐντολῇ ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον καὶ ἀκολούθως ἐχειροθέτησεν εἰς ἀρχιμανδρίτην τῆς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κων)πόλεως ὁ σεβ. Μητροπολίτης Σίρδεων καὶ Πισιδίας κ. Γερμανός, λειτουργήσας τῇ 20ῇ τοῦ μηνός ἐν τῷ ἐν Πέραν ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἡ αὐτοῦ Πανοσιολογιότης ἀνεχώρησε μεταβαίνουσα εἰς Ἀμερικὴν πρὸς ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς τῇ 25ῃ τοῦ μηνός.

— Εἰς τὴν οὕτω κενωθεῖσαν θέσιν ὑπογραμματέως ἡ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 19ης τοῦ μηνός, διώρισε τὸν ἀρχιδιάκονον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα Χατζῆν, ἀπόφοιτον τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ Σ ολῆς.

Αἰτήσεις περὶ προσελεύσεως εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Καθολικοὶ ἱερεῖς ἐκ Κατάνης ἀνηνέχθησαν δι' αἰτήσεων αὐτῶν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαον, ζητοῦντες τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Α. Μακαριότης ὑπ' ὄψει Αὐτῆς ἔχουσα ὅτι οἱ εἰρημένοι εὑρίσκονται ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, παρέπεμψε τὰς αἰτήσεις αὐτῶν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις καὶ μελετᾷ ταύτας ἰδιαιτέρως.

Στατιστικὴ ἁγιογραφικῶν λέξεων.

Εἰς πραγματείαν περὶ ὁμιλουμένης καὶ γραφομένης νεοελληνικῆς γλώσσης δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γουσταύου Σόητερ, καθηγητοῦ τῆς μεσαιωνικῆς καὶ τῆς νεοελληνικῆς, ἀναγινώσκεται σὺν ἄλλοις καὶ ἡ παρατήρησις ὅτι, ἀπειρία ἀρχαίων λέξεων προσέλαβε μ. Χ. νέαν χριστιανικὴν σημασίαν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου σημιτικαὶ οἷαι αἱ λέξεις, ἀμὴν ἀρραβὼν πάσχα σάββατον σάβανον σατανᾶς σεραφεὶμ χερουβεὶμ — καὶ κοπτικαὶ (βάϊον) εἰσεχώρησαν εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ παραμένουν μέχρι σήμερον. Ἀπὸ τὸν γλωσσικὸν θησαυρὸν τῆς Καινῆς Διαθήκης παραμένει ἀκόμη καὶ τώρα ἐν χρήσει τὸ πλέον τοῦ ἡμίσεος. Ἀπὸ τὰς 4900 λέξεις τῆς Κ. Διαθήκης αἱ 2280 εὑρίσκονται εἰς γενικὴν χρῆσιν, αἱ 2200 εἶναι καταληπταὶ καὶ μόνον αἱ 420 ἀπενεκρώθησαν.

Ἀρχιμανδρίτης Θεολόγος Παρασκευαΐδης

Τῇ 26ῃ τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ ἐκ τῶν δοκίμων καὶ λογίων κληρικῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ***ἀρχιμανδρίτης Θεολόγος Παρασκευαΐδης.***

Ὁ ἀείμνηστος, ἐκ Βουδουρίου τῆς Ἐπαρχίας Πισιδίας καταγόμενος, ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Μικρασιατικοῦ συλλόγου «ἡ Ἀνατολὴ» ὡς ὑπότροφος αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας ἵνα ἀκροάσηται τῶν θεολογικῶν μαθημάτων τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου. Ἀποφοιτήσας ἀριστοῦχος, ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ ἔνθα ἐπὶ πενταετίαν διηύθυνε τὰς κοινοτικὰς σχολάς. Μετὰ ταῦτα ἐκάρη μοναχὸς ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου - Πάτμου καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἱεροδιδασκαλίου Πάτμου καὶ Σάμου, ὅπερ συνετήρει ὁ εἰρημένος σύλλογος. Ἀκολούθως διωρίσθη ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος Λειψίας, ἐπιδειξάμενος καὶ ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ ταύτῃ ὑπηρεσίᾳ πολλὴν δραστηριότητα καὶ ζῆλον. Ἐν ἔτει 1932 ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις.

Ὁ ἀείμνηστος συνέγραψε διαφόρους διατριβὰς καὶ ἀντιπροσώπευσε τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν εἰς τὰ Παγχριστιανικὰ Συνέδρια τῆς Στοκχόλμης καὶ τῆς Λωζάννης.

Τοῦ ἀειμνήστου ***ἀρχιμανδρίτου Θεολόγου Παρασκευαΐδου*** εἴη αἰωνία ἡ μνήμη!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

† ***Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου*** ἡ ἐξ ἑνὸς ζεύγους καταγωγὴ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐν Ἀθήναις. 1937.

Ἐπαινετῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν διευθυνόντων τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς ἱ. μ/λεως Θεσσαλονίκης ἐξεδόθη ἡ μελέτη αὐτη, μετὰ καταλλήλων προλεγομένων τοῦ κ. Π. Ν. Τρεμπέλα, ἀποτελοῦσα ἐναίσιμον διατριβὴν, τὴν ὁποίαν ὁ σεβ. συγγραφεύς, νεαρὸς διάκονος ὢν ἐφιλοπόνησε καὶ ἐπέδωκε κατὰ Μάϊον 1893 τῷ καθηγητικῷ συλλόγῳ τῆς Χαλκίτιδος ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς μέλλων τότε ἵνα ἀποφοιτήσῃ ἐξ αὐτῆς. Ὁ σ. ἐμφανίζεται βαθὺς γνώστης τῆς ἁγιογραφικῆς καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως τοῦ ζητήματος, ἐνήμερος δὲ καὶ τῆς σχετικῆς φιλολογίας αὐτοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἱκανοποιῇ πλήρως τὴν ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς μαρτυρουμένην καὶ ὑπὸ τῆς ἀνθρωπολογίας καὶ συγκριτικῆς γλωσσολογίας ἐνισχυομένην ἀλήθειαν περὶ τῆς ἑνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅτι δηλ. «ἡ ἀνθρωπότης ὑπὸ πολλὰς μὲν φυλάς, ὑφ' ἓν ὅμως εἶδος ὑφίσταται.... ὅτι ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ μιᾶς ρίζης ἐβλάστησε καὶ ἤνθησε καὶ ἀπὸ μιᾶς κοινῆς κοιτίδος διεσπάρη ἀνὰ τὴν ὑφήλιον». Συνιστῶμεν εἰς πάντας τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὡραίας ταύτης ἐπιστημονικῆς διατριβῆς. Θὰ πεισθῶσιν ὅτι αἱ ἀντίθετοι θεωρίαι τοῦ ***προαδαμισμοῦ ἢ συναδαμισμοῦ ἢ πολυγενισμοῦ*** οὐδαμῶς ἵστανται.

ΚΠόλις 1938. † ***Ὁ Σάρδεων Γερμανός.***